

جلسه ۴۰۹ ،
(روز ۱ شنبه ۱ خردادماه ۱۳۳۹)

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز ۱ شنبه ۱ خردادماه ۱۳۳۹

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : مهندس جفرودی - دشتی
- ۳ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون نظام راجع به ترتیب ارتقاء سرجوقه های ارتش و ارسال به مجلس سنا
- ۴ - شور اول گزارش کمیسیون نظام راجع بالحاق يك ماده بقانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی
- ۵ - شور دوم و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری راجع باصلاح قانون اراضی دولت و شهرداریها و ارسال به مجلس سنا
- ۶ - طرح گزارش اصلاحی مجلس سنا دائر به پرداخت ۱۱۰ میلیون ریال جهت ساختمان شهر لار و تصویب آن
- ۷ - اخذ رأی و تصویب صد و ده میلیون ریال اعتبار جهت ساختمان شهر لار و عملیات عمرانی بنادر جنوب
- ۸ - اخذ رأی و تصویب يك فوریت لایحه نظام پزشکی
- ۹ - طرح گزارش کمیسیون بهداری راجع به نظام پزشکی
- ۱۰ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس دوساعت پیش از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید .

۱ - تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه پیش قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان : شیبانی - دکتر امین - سنندجی
محمودی - مهندس اردبیلی - بهادری - مجید ابراهیمی -
دکتر عدل - موسوی - ذوالفقاری - دکتر ضیائی - شادلو -
بزرگک ابراهیمی - خرازی - مهندس جفرودی -
سلطان مراد بختیار - اربه - اورنگک - دکتر سعید حکمت
قراگزلو - دکتر عمید - دکتر جهانشاهی - پردلی -
دکتر اصلان افشار - صفاری - حشمتی - دکتر فریدون
افشار - کورس - کدیور - دکتر شاهکار - بزرگک لیا -
فرود - انامی خوئی - مهدوی - آقایان - پرفسور اعلم .
غائبین بی اجازه - آقایان : دکتر طاهری - قرشی .
رئیس - نسبت بصورت مجلس نظری نیست ؟ آقای
خلعتبری .

خلعتبری - عرضهاست که بوسیله بنده تقدیم شده است ،
تقدیم مقام ریاست میکنم .

رئیس - بسیار خوب ، چون مخالفی نیست تصویب صورت

مجلس جلسه قبل اعلام میشود .

۲ - بیانات قبل از دستور - آقایان :

مهندس جفرودی - دشتی

رئیس - نطق های قبل از دستور شروع میشود . آقای

مهندس جفرودی .

مهندس جفرودی - این روزها مردم جهان عموماً و

ایرانیان خصوصاً در نگرانی و بیم توأم با تفکر و تأثر بسر

می برند . از آن زمان که نائره جنگ جهانی دوم ، بر اثر

تضمیمات جاهلانه عده ای جاه طلب ، شعله ور گردید و جهان

را بخاک و خون کشید و بیش از بیست میلیون بیگانه را

بخطرات توسعه طلبی و تقویت حکومت فرذی و مطلقه بدیار

بستی فرستاد مردم جهان نومیدانه ، از زمامداران خود

خواستند تا از بروز جنگ جهانی سوم احتراز جویند .

باین حال ، در این مدت حوادثی مانند جنگ کره ، غائله

خوین هندوچین ، حملات چین کمونیست بفرموز ، اشغال

کاسال سوئز ، حوادث لبنان ، انقلاب عراق و اشغال تبت

اداره تئولویسی و تحریر صورت مجلس

مین مذاکرات مشروح چهارصد و نهمین جلسه از دوره نوزدهم قانونگذاری

آرامش جهان را بهم زد و مردم را پریشان و بیمناک ساخت ولی زمامداران بعضی کشورهای بزرگ، تبعیثت از آرزوهای درونی مردم کشورهای خوددوروسای بعضی دیگر با حساب و تعقیب نقشه‌های خود، مساعی خود را برای فرو نشاندن و موضعی ساختن این حوادث بکار بردند و سرانجام نیز با قبول و تحمل تغییراتی، در کار خود توفیق یافتند. و اما در باب مسائل مهمتر و حل مشکلات اساسی و برای طولانی ساختن دوره صلح و آرامش، مذاکراتی در طی شانزده سال بین زمامداران و رؤسای کشورها ادامه داشت و هر بار عدم توفیق آنها ببهانه‌ها و معاذیر مختلف موجب اضطراب مردم میگردد. در فرصت‌های میان این مذاکرات، کشورهای مقتدر و غنی نقشه‌های تسلیحاتی خود را تا حصول نتایج اطمینان بخش و قطعی تعقیب میکردند و با اعمال جاسوسی از پیشرفت‌های رقیب کسب اطلاع میکردند و هر اندازه که سلاح مخوف جنگی و تأثیر قطعی آنها بر طرفین روشن میشد بر نگرانی و بیم آنها افزوده میگردد و بهمین سبب گاهگاه کنفرانس‌هایی تشکیل میدادند تا مگر حریف را بیازمایند و یا بر حسب تصادف قرار موقتی برای حفظ آرامش و پیش بینی تأثیر سلاح برنده طرف بگذارند. چنانکه بیان شد از این کنفرانسها اقدامات برای تأمین راه حل مسائل اساسی صلح جهانی هیچگاه نتایج بدست نیامد.

و اما چون مردم جهان نیک میدانند که اگر آتش جنگ سوم بهر دلیل و طریق شعله‌ور گردد مظاهر تمدن نابود خواهد شد، شهرها و آبادیها ویران خواهد گردید، سرما گرما، کرسنگی و بیماری، قحط و غلا، نکبت و آوارگی هزاران مصائب دیگر بر آنها چیره خواهد شد و غالب و مغلوب هر دو دارای سرنوشت اسفناک مشابهی خواهند گردید، این است که قاطبه مردم از عدم توفیق کنفرانسهای بین‌المللی و وضع متشنج آنها دستخوش اضطراب و نگرانی شدید می‌شوند.

از ماهها پیش چشمان نگران دو میلیارد مردم زوری زمین بعد از سالها انتظار، به نتایج نمر بخش کنفرانس تاریخی ۲۶ اردیبهشت ماه سران دو قدرت جهانی دوخته بود. جللیگی بر این امید بودند که هر طرف بعلت امتیازاتی که بدست آورده و با نقشه‌هایی که تعقیب میکنند و با عواقب هولناک جنگ خاندان بر انداز که می‌اندیشند، در این کنفرانس، با طرف دیگر کنار آمده و قرار موقتی برای تأمین آرامش مردم جهان و آسایش ملل کوچک صلح طلب خواهند گذاشت

ما نمی‌توانیم قبول کنیم که سران دول بزرگ مسئولیت خطیر و عظیمی را که در برابر ملل خود و مردم سرزمین‌های دیگر دارند احساس نمی‌کنند بهمین سبب در بهت و حیرتیم که چگونه حادثه پرواز یک هواپیما که هدف آن هر روز بصورت مختلف دیگر، در این کشورها تعقیب میشود در آغاز مذاکرات بهانه‌ای برای شکست بزرگترین کنفرانس بین‌المللی سران کشورهای مقتدر دنیا گردد.

حادثه پرواز یک هواپیما، هر اندازه که برای کشور مقتدر و زورمندی مانند روسیه شوروی، از نظر حیثیتی با اهمیت تلقی گردد، کوچکتر از آن است که موجب عدم توفیق یک کنفرانس مهم بین‌المللی گردد که برای انعقاد آن، از سالها باینطرف دو کشور بزرگ نسبت بهم گذشت‌ها کردند و از ماهها مقدمات تشکیل آن فراهم آمده است بنابراین ما نمیتوانیم این حادثه را علت اصلی شکست این کنفرانس بدانیم و با نگرانی و بیم ریشه آنرا در مسائل و جهات دیگر سیاسی جستجو می‌کنیم و در این اندیشه هستیم که یک روش قدیمی باعث اصلی شکست کنفرانس باشد. با نهایت تأسف و تأثر باید اذعان کرد که در سراسر دنیا دو میلیارد مردم بی‌گناه از شکست ناگهانی و عجیب این کنفرانس دستخوش اضطراب شدید و هراس گردیدند.

در این میان آنچه که برای ما، ایرانیان، حائز اهمیت است بررسی وضعی است که عده‌ای از نتایج این کنفرانس برای داخله ایران پیش‌بینی میکردند و بدون آنکه بعقل واقعی شکست مذاکرات سران کشورهای مقتدر در گذشته بیاندیشند، شایعانی در باب تغییر حکومت، نحوه اجرای انتخابات و طرز اداره مملکت رواج دادند و آنچه که پیش از همه جلب توجه می‌کند مذاکراتی است که مقارن با تشکیل کنفرانس سران دول بزرگ، در جلسات اخیر مجلس ایران بعمل آمده است. و چون این اظهار نظرها و مذاکرات دارای جنبه‌های انتقادی از طرز اداره مملکت در گذشته بود بی‌یقین دارای اثراتی در وضع طبقه فہیم این مملکت و در تشکیل مجلس مقننه آینده خواهد داشت. بنابر این من وظیفه خود میدانم که بخاطر آینده این کشور و حفظ اثر وجودی طبقات مؤثر و رفع ابهام از طرز تفکر و روش آنها باختصار و تا آنجا که مقدور و مصلحت است مطالبی در این جا بیان کنم.

جای تردید نیست که مردم سیاسی باید با اثرات سخنان خود، در میان طبقات مؤثر از یکطرف و متفکرین و عامه

مردم از طرف دیگر بیاندیشد و بداند که دو دسته آن را با حوصله و بصیرت مورد دقت و تأمل قرار میدهند و هیچگاه تصویر اجتماعی، گفتارهای گذشته، جاه‌بداری‌ها و انتقادات و روش سیاسی سخنگو و طریقی که برای احراز مقامات اختیار کرده است از نظر دور نمیدارند.

باطل‌ترین تصور آن است که با بیان امروز بخواهیم میان گذشته و آینده فاصله‌ای بوجود بیاوریم و پسندیده‌ترین روش آن است که با ایجاد ارتباط طبیعی بین این دو اعتماد دسته‌ای را برای خود همیشه محفوظ نگهداریم.

دو مطلب در این اواخر در مجلس عنوان شد و مورد بحث قرار گرفت یکی احترام باصول قانون اساسی و تقویت مجلس و انتقاد از رویه دولت، دیگری وجود طریقه دو حزبی و فعالیت برای تأثیر آن در انتخابات آینده. بحث کنندگان از مجلسیان ورزیده و اغلب دارای سوابق سیاسی و اجتماعی هستند.

و بنابر این برای گفتار و تذکرات آنها باید نقشه و هدفی قائل شد و اما انتخاب این موقع برای بیان اینهمه مطالب اصولی و اساسی و جاه‌بداری شدید ولی نظری از اصول قانون اساسی و انتقاد از رویه دولت باید مورد توجه مجلسیان و اهل تفکر قرار بگیرد زیرا باید معتقد بود اگر نماینده‌ای نظرات و عقاید متین و روشن دارد و برای ابراز و اعمال آن دارای شہامت کافی است با نقشه و اندیشه، در طول دوره نمایندگی عقاید و افکار خود را آشکار کند و از هر موقعیت و فرصت بمنظور انتقاد از اعمال بد دولت استفاده کند تا روش او در انظار و اذهان ثابت و معین تشخیص شود و مجال کافی برای تعقیب نظرات و افکار او وجود داشته باشد.

مردان سیاسی نظیر کسانی که در این ایام از پشت این تریبون مقدس مطالبی در اطراف قانون اساسی، اعمال دولت و انتخابات آینده اظهار داشته اند حق ندارند بگویند اظهارات خود را برای اسقاط تکلیف از گردن سایر همکاران و ثبت در تاریخ بیان داشته‌اند و با نهایت تأسف مجلسیان نیز بر این اظهارات و مطالب بسیار مهم، بدون توجه و دقت صحه بگذارند. معنای آن بیانات از یک طرف این است که مجلسیان وظایف نمایندگی خود را انجام نداده و از آن نادم هستند و از طرف دیگر فرصت شش‌ساله دودوره قانون‌گذاری برای اظهار عقاید و انتقاد و اصلاح معایب بجهت عده‌ای از دست رفته و اینک آنها برای ثبت در تاریخ و بسا

جلب توجه عامه بدان مبادرت میشود.

شک نیست که در پنجاه و پنج سال پیش عده‌ای از راد-مردان و احرار میهن‌ما که جریانات سیاسی دنیا را موافق و مساعد با تغییر نحوه حکومت و طرز اداره مملکت یافتند دست از جان و مال خود بکشیدند و با اثار خون خود بهال حکومت مردم بر مردم را برای آبیاری بدست بازماندگان خود سپردند. اگر چه این بهال امروز بصورت درختی در آمد ولی ریشه‌های آن نمو نکرد. ریشه حکومت مردم بر مردم حزب است.

در حزب خودخواهی‌ها، خویشمن پرستی‌ها و تشخیص‌های فردی بتدریج ضعیف می‌شود. امیال و سرکشی‌های فردی که غالباً بزیان اجتماع است تحت ترتیب و نظم درمی‌آید سخن سخنوران در راه مقصود ادا می‌شود و زبان ناطقین بفتح جمع بصرکت درمی‌آید.

ناطقین زبردست و سخنوران چیره دست خواهان آنند که از قدرت بیان و اثر سخن خویش بهره ببرند. بهمین جهت است که حزب مکتب تربیت رجال و مرحله اول انتخابات دودرجه‌ای است.

از تاریخ ولادت مشروطیت ایران تا بحال احزاب و دسته‌هایی بظاهر برای تقویت مبانی مشروطیت و در باطن برای تأمین نظریات خاص وارضای خاطر افراد بوجود آمده‌است و تا علت غائی وجود داشت حزب پابرجا بود و چون عده‌ای خواستند آنرا بر اصول و مبانی متکی سازند از میان رفت علت اساسی از میان رفتن احزاب سیاسی در ایران، خودخواهی و خویشمن پرستی اعضا بر جسته آنهاست همانها که باز یکران اصلی احزاب از میان رفته بودند همانها بعد از علت شکست حزب را بصورت موجهی در تاریخ ثبت کردند تا اسل آینده نیز با آمرزش روح آنها غرور و خود خواهی آنها را ارضا کنند.

تنها حزبی که از لحاظ سازمان دارای مبانی نسبتاً محکمی بود همان بود که مانند آفتی به جان درخت مشروطیت ایران افتاد و هدف آن لفقانون اساسی و امحاء مشروطیت و استقلال میهن ما بوده است.

رئیس مملکت که بر امور آن مراقبت و نظارت عالیہ دارد چون چنین دیدند و بقاء مشروطیت و ایجاد حکومت مردم بر مردم را بدون وجود حزب غیر عملی یافتند ایرانیان را بشکلی دو حزب تشویق فرمودند و برای آنکه این احزاب در چنین ازین نرود، افراد راضی، یعنی طبقات عالیہ کشور

را بقبول عضویت ترغیب کردند تا مگر از اینراه مدتی سازمانهای حزبی پایدار بماند و افراد نشیب و فراز حوادث را در محیط حزب تحمل کنند و تن بمحرومیت دهند و بتدریج بر دبار و متحزب بار آیند و حدود ترقیات خود را از تشخیص حزبی قبول کنند.

ما اعتقاد کامل داشته و اعتراف می کنیم احزابی که بدین نحو بوجود آمده اند غیر طبیعی بوده و دارای نقایص و معایبی است که باید با صبر و شکیبائی، بصیرت و دانائی رهبران و کسب تجربه اعضاء آنها رفع گردد.

در این احزاب سه دسته از اعضاء فعالیت می کنند، یکی دسته ای که صاحب و شاغل مقام است دیگری دسته ای که بفکر و کالت مجلسین و احراز مقام وزارت است. دسته سوم یا کبازایی هستند که باصول حزبی معتقد بوده و برای ترقی و تعالی حزب و بدون هیچ توقع فوری از هیچ فداکاری فرو گذار نمی کنند. با این حال کمتر اشخاصی بصلاحت شخصی و اجتماعی خود توجه دارند.

رئیس - آقای مهندس جعفرودی وقت شما تمام شده است پنج دقیقه از وقت آقای استخر میتوانست استفاده کنید، بقیه وقتشان را با آقای دشتی داده اند.

مهندس جعفرودی - و هر کس بهر صورت خود را لایق احراز مقامات میدانند، محیط احزاب در حقیقت انعکاسی از محیط مملکت است. رهبران و مسئولین احزاب سالها باید تلاش کنند و حوصله نشان دهند، تدبیر بکار برند و صرف وقت کنند تا افراد را در مکتب حزب متحزب و متشکل سازند در کشورهای مترقی، معلم و آموزگار، ارباب صنایع و پیشه ور، بازرگان و کسب، عضویت حزب را برای پیشرفت هدفهای حزبی و عقاید اجتماعی و اصول اساسی آن میپذیرند و تا پایان عمر نسبت بآن وفادار می مانند و برای توفیق داوطلبان حزبی، در انتخابات شرکت می کنند. ولی متأسفانه در ایران طرز تفکر افراد خاصه آنهاست که از علم و دانش برخوردار هستند با آن روش های اصولی مغایر است. ما که از میان مجلسیان، با علم و اطلاع از این نحوه تشکیل احزاب و فضاوت عامه مردم نسبت بآنها عضویت آنها را قبول کرده ایم در حقیقت فداکاری کرده ایم زیرا ما نیک میدانستیم که با قبول این عضویت آزادی مطلق نطق و بیان را در مجلس که برای تظاهر و خود نمائی مؤثرترین وسیله پارلمانی است از دست میدهیم و دیگر نخواهیم توانست برای پیشرفت نظریات شخصی که اگر با اصول حزبی مطابقت نداشته باشد اقدامات پارلمانی بعمل بیاوریم

در کشوری که مردم، وکیل یا از راه نطق و بیان او می شناسند و حربه مؤثر و عامه پسند او تظاهرات پارلمانی است، اگر این حربه را از دست او بگیرند او باین محرومیت تن در دهد باید اذعان کرد که فداکاری بزرگی کرده است ما که عضویت احزاب را پذیرفته ایم در دوره نمایندگی خود با محظورات و ناراحتی هائی مواجه بودیم و بسبب انجام دادن تکالیف حزبی گاهی مضروب و زمانی محروم گشته ایم یاران ما، در حوزه های انتخابی، بصرف دوستی و یاری با ما، متحمل بیکاری و زیان مادی شدند. ما وظایف نمایندگی خود را گاهی با تحمل مشکلات انجام داده ایم. ما نیز میدانیم که اگر بصورت منفرد، در مجلس باقی میماندیم، در بعضی موارد و مواقع نظریات و آراء ما مورد حاجت قرار میگرفت و ما با تعداد کمتر و بصورت متفرق در امور پارلمانی دارای اثر می بودیم ولی ما این امتیازات را نه صرفاً بخاطر انتخاب مجدد خود بلکه برای اعتقادی که اغلب بغاییده و جود حزب داریم از دست داده ایم. باشد که از این راه فایده ای نصیب مملکت و نسل آینده آن گردد.

در لباس حزبی ما تا سرحد امکان وظایف نمایندگی فردی اجتماعی خود را انجام دادیم و هر یک در حوزه انتخابی خود موفق بانجام دادن خدماتی شده ایم. دبیر کل حزب ما، در جشن سالگرد حزب با آن صراحت از دولت انتقاد کرد و در دو ماه پیش بودجه دولت از طرف حزب مورد رسیدگی و بحث قرار گرفت.

در اطراف احترام باصول قانون اساسی و آزادی انتخابات مطالبی بسیار اصولی و صحیح در این روزها در مجلس بیان شد. آنچه در نظر من جلوه گر است آن است که ما در دو دوره وعده ای برای ادوار پیشتر از همین قانون اساسی و طرز انتخابات منتفع بودیم. شاید ما حق نداشته باشیم بصورت قهرمانان آزاده و طرفداران حکومت مردم بر مردم زبان بانتقاد و ایراد بگشائیم. آلهائی که در انتخاب ما صاحب نظر بودند و برای توفیق ما تلاش کردند در حقیقت با ما بیعتی دارند. ما باید در نظر آنها جوانمرد باقی بمانیم و وظایف نمایندگی خود را باندبیر و بصیرت طوری انجام دهیم که حاصل آن خدمت بمردم، ترویج مظاهر تمدن، تعالی و ترقی مملکت باشد. (احسنت).

رئیس - آقای دشتی بفرمائید.

دشتی - موضوعی که مورد نظر و اظهار بنده است مربوط بجنوب است ولی قبلاً بمنظرم بهتر است که این را

عرض کنم چند روز پیش بر حسب دعوت قبلی سازمان برنامه از نمایندگان مجلسین برای مشاهده عملیات سد دز با طیاره با آنجا رفتیم، اول از هوا تمام جوانب و اطراف سد دز را خوب دیدیم و بعد بفرودگاه اندیمشک رسیدیم و فرودگاه مجهزی را دیدیم که بمنظرم بعد از فرودگاه تهران و آبادان آنجا یکی از فرودگاههای مهم است از آنجا با ماشین بمجلس سد رفتیم، آقایان محترمی از اینجا تشریف داشتند و عده ای از آقایان سناتورهای محترم هم تشریف داشتند، بنده بمنظر خوشبینی باین اوضاع نگاه میکنم، لیکن باز هم نمیتوانم تصور کنم که تا امروز اینقدر در محیط عمل هستیم یک سد دزی ما خیال کردیم سازمان برنامه لایحه ای برایش آورده و قرض هم میگردد ولی معلوم نیست که کی کار میکند ولی بهتر این است که آدم برود از نزدیک عملیات را ببیند تا اینکه بمنظرش خوب و بد مجسم بشود، سد دز یکی از مظاهر عملی امروز مملکت است، البته بنده نمیتوانم مثل بیانات جناب آقای جعفرودی خیلی پر از معنی و عمیق مطالب را تشریح کنم خاصه اینکه ایشان مهندس هستند لیکن میتوانم این را بگویم که ما چه وضعیتی را در یک کوهستان سرسخت دیدیم. چطور دستگاه مهندسی و علم دارد یک سدی را ایجاد و احداث میکند که منطقه عظیمی از خوزستان را آبیاری و دارای برق بکشد، در هر صورت چند ساعتی ما آنجا بودیم و بعد هم به دستگاه کشاورزی و فلاحتی نیشکر رفتیم و مقدمات کارخانه قند نیشکر را دیدیم و هر چه دیدیم عظمت و قدرت امروز مملکت است چه بدست سازمان برنامه چه بدست دستگاههای دیگر. چون بیش از یک هفته است که رفته ایم و دیده ایم دیگر خودم را وارد این بحث نمیکنم اینقدر هست که بگویم امثال سد دز امروزه در مملکت ما یکی بعد از دیگری دارد ایجاد میشود و چه خوشوقتم که ما هر روز برای افتتاح و تأسیس یک دستگاهی برویم و اوضاعی را ببینیم و برگردیم قسمت دوم عرایض من موضوع لار است. چند روز پیش ضمن لایحه ای که برای عمران و احیای لار آورده بودند بنده هم مثل سایر آقایان عرض کردم که زلزله کاری بر سر لار و لاریان آورده است که بعد تاریخ آنرا با نظر اعجاب نشان خواهد داد زیرا شهر لار طبق بیاناتی که جناب آقای استخر هم کردند یکی از شهرهای تاریخی چند هزار ساله ایران بوده است و پر است از مردمان عملی و فعال. لاریها آقایان در هر جا بوده و هستند همه فعال، همه کاری، بطوریکه در لار ما گدا نداشته

آدم مستأصل و بی چیز نداشته ایم، همه لاریها ثروتمند هستند و در هر جا هستند مردمانی پراز نعمت و درستکاری هستند، ازین جهت وقتی که خواستند آنجا کومک هائی بشود بنده خدمت آقای دکتر نفیسی و آقای دکتر خطیبی عرض کردم که شهر لار یک خزانه مدفونی است. شهر لار پر از اندوخته است، مردم آنجا دارائی خودشان را بشکل مسکوک با اسکناس ذخیره میکنند، چون کارهای معاملاتی آنها داشتند نمیتوانستند پولهایشان را دور دست نگهدارند و همه در زیر سرشان بوده و حالا که زلزله آمده و آن شهر را سرنگون کرده وزیر و رو کرده همه این دارائی هایشان از مدفون شده که اگر خواستید کاری بکنید باید استفاده از این خزانه بکنید برای اینکه مردم زیادی از بین رفته اند ولی اندوخته شان زیر زمین است، بهر حال دولت با حسن نظر و اظهار لطف این لایحه را آورده بود و تقاضای چند میلیون کومک کرده بود که مجلس هم الحمدلله با لطف عمیمی تصویب کرد و بمجلس سنا فرستاد این دو فراز را گفتم عرض میکنم که خوشتر آن باشد که سر دلبران - گفته آید در حدیث دیگران. بهتر است یک سری به بوشهر بزنیم کراراً این صحبت شده است که بوشهر از لحاظ جغرافیائی و اوضاع طبیعی فاقد آب است، مسافتهای زیادی اطراف بوشهر آب نیست و همیشه مایحتاج شرب خودشانرا از آب باران تهیه میکردند یعنی آب انبارهای مفصلی در خانه ها دارند و آب انبارهای بزرگتری دارند که اشخاص خیر درست کرده اند و تمام احتیاجات مشروبشان آب آشامیدنی شان، در این آب انبارها جامی گرفت و برای سالشان کافی بوده متأسفانه پارسال، آخر سال باران کم آمد و امسال هم هیچ نیامد یعنی سال گذشته و امسال هیچ باران نیامد معمولاً در اوائل سال هم آب نمیگیرند که آب بیاید و زمینها را بشوید و یک قدری منتزع تر بشود و بعد آب میگیرند، متأسفانه هیچ باران نیامده است و هیچ آب انباری آب ندارد. این بخل طبیعت بطور خیلی شدیدی نصیب مردم آنجا شده است البته اقدامات مهمی دولت کرده، چندین دستگاه تانکر از هر جا برای کومک برده لیکن کفاف نمیدهد و نداده است بنده خودم در چند روز پیش که آنجا رفتم از نزدیک دیدم بطوری قحطی آب است که مردم برای یک لیوان آب خوردن مجبورند باینطرف و آنطرف بروند، همین تانکرهای آب که میآید جلو شهر میایستند مردم با نهایت ناراحتی و صفوف مفصل میروند آب

گیری بکنند عرض کنم داستان آب برای بوشهر از زمان ساسانی ها، بنده قبل از آن اطلاعی ندارم ولی آنچه خوانده ام از زمان ساسانی ها و بهمن شاه مورد توجه بوده و چندین قنات در اطراف بوشهر احداث کرده اند که همه آنها الآن منهدم است لیکن در سال ۱۳۲۱ اعلیحضرت همایون محمد رضا شاه مبلغ دو میلیون تومان بوسیله سرلشکر محمد حسین فیروز مرحمت فرمودند برای عمران بنادر، یک میلیون آن برای سد مند رودخانه مند واقع در خاکدشتی است و یک میلیون هم برای آب بوشهر، مدارک این موضوع الآن موجود است، والحمدلله اینجا سپهبد زاهدی (اشاره به تیمسار معاون وزارت جنگ) تشریف دارند ایشان آن روز در فارس بودند و با آن دستگاه که سرلشکر فیروز فرمانده سپاه فارس بود همکاری داشتند، بنده هم جنوب بودم تلگرافی میخواستند فرمانده سپاه که فلائی من در این سفر موفق شدم که مطالب آنها را بعرض رساندم و مبلغ دو میلیون تومان مرحمت فرمودند و حالا با احسن طرق این کارها باید انجام شود شروع بکار شد ولیکن نظر این بود که آب از جاهای دیگری برای بوشهر بیاورند لیکن یک عده ای نظر دادند که از ه فرسخی بوشهر بیاورند. بعد از آن بمناسبتی همه ما از آنجا بیرون آمدیم و خود ما را بتهران رساندیم دستگاه آن روزی اعم از مهندس و نماینده وقت نمیدانم اجازه دارم عرض کنم، ولی کسانی که این کار را میکردند و حتی نماینده وقت بقدری در این باب بی مطالعه ای و بی دقتی بخرج دادند که تمام آن پول تفریط شد، اینکه میگویم تفریط شد بنده همان ایام که داشتند چاهها را حفر میکردند و می خواستند لوله کشی بکنند دیدم روزهای جمعه پنج شش دستگاه ماشین اشخاص را میبرد بمحل آب از بنده هم دعوت کردند، گفتم بسیار خوب میآیم. بعد برای بنده بتفصیل گفتند که ما روزهای جمعه آنجا جشنی داریم و بساطی داریم قریب شصت، هفتاد نفر میروند آنجا و ناهاری دالراست تمام پول تهیه آب صرف ناهار شد و بقول آنها پول صرف جشن و تفریح شد، از این جهت نشد از مرحمتی و اعطای اعلیحضرت همایونی بشفیع مردم استفاده شود ممکن است بشفیع شخص استفاده شده باشد از این جهت یک دستگاه خرابی با اسم لوله کشی (جناب آقای صدرزاده که کرار آدرین باب اظهار لطف میفرمائید البته اطلاع دارند) بوشهر در نظر گرفتند آقایان میدانند که بوشهر شبه جزیره است آب دریا در ماه در جزر و مد میآید تمام اطراف و جوانب را میگیرد

حتی آهن را که می پوساند سنگی را هم خراب میکند، آقایان تنبوشه، این را در وسط مسیر آب دریا گذاشته بودند طولی نمی کشید آب دریائی که وصل به بوشهر است و در اختیار همه است نوی لوله تحویل مردم دادند، خوب کسی هم نخورد و تمام شد و آنچه اطلاع دارم این سوء تدبیرها شدیداً مورد تاراحتی اعلیحضرت همایونی شد که حتی دلننگ بود که چرا دستگاههای آن روزی بآن ترتیب که بنده شرم دارم اسم آنها را ببرم بی توجهی و بی عقلی کرده اند در هر صورت امروز بوشهر فاقد آب است هیچ آب ندارد، برای ما که در اینجا نشستیم نمیتوانیم فکر کنیم و تصور کنیم که بی آبی یعنی چه، بی آبی بنظر ما که در تهران هستیم یا در نقاط شمالی هستیم تصور میکنیم که آب جاری در خانه هست، چاه هم داریم لوله کشی نشده یا اینکه لوله کشی شده آب قنات و آب جاری هم میخواهیم که درخت ها و کله ها را آبیاری کنیم اما این مردم صبح که پا میشوند این مردم یک لیوان آب تمیز نمیگویم، مثل این آب که در این جدولهای خیابان هست آب مضاف هم ندارند از پنج فرسخی آب گل آلود، آب شور و آب تلخ میآوردند و این مردم همان آبها را نوش جان میکنند از این جهت تصورش برای کسیکه آب تصفیه شده فیلتره دارد و در آسایش است خیلی مشکل است، خیلی مشکل است، فرق است بین آن کسیکه امروز تمام احتیاجات منزلش مختل است، برای آشامیدن، برای پخت و پز، برای شستشو آب ندارد با آن کسیکه میخواهد آب تصفیه شده در دست داشته باشد این نکات چون همیشه مورد توجه بوده و اعلیحضرت همایونی اوامر اکیدی نیز فرموده اند و بنده مختصری از جزئیات این پرونده که الان در سازمان برنامه تحت عمل است، یعنی حاضر انجام است عرض کردم و مدتی است سازمان برنامه نصف پولی که بایستی برای لوله کشی مصرف بشود حاضر دارد و بشهر داری بوشهر میگوید نصف دیگر را بده تا من شروع کنم اما خوب یک اختلاف سلیقه ای هم داریم در نقطه اش بنده نسبت بمطالعات شرکت او کوی هلندی متقدم و بیشتر پای بندم، آنها هم جاهای دیگری دارند، مانعی ندارد هر جا را که بگویند ما آب برای بوشهر میخواهیم اصولاً خیلی تاراحتی و بی آبی به مردم فشار آورده، دست بتضرع زده اند و التماس کرده اند و با اعلیحضرت همایونی مطالب خودشان را عرضه داشته اند و امر فرمودند که زودتر شروع بعمل بشود، بهمین جهت دولت وقت، دولت فعال ما دولتی که جز حسن عمل

و فعالیت و کار در مملکت چیزی در نظر ندارد این لایحه را آورده و الحمدلله چند دقیقه ای هم بیشتر در مجلس نماند و تصویب شد و به مجلس سنا رفت و متأسفانه هنوز بنده باور نمیکنم یعنی نه مذاکرات مجلس سنا را خواندم و نه لایحه از آنجا برگشته که ببینم واقعا این بی توجهی ناشی از چه بوده است البته حالا کار ندارم، کراراً این بحث ها بوده راجع باختلاف، من نمیتوانم فکر کنم که اختلافی بین دستگاههای مملکتی باشد، هیچوقت بنده این فکر نمیتوانم بکنم همه مال یک مملکت هستند، مجلسین سنا و شورا نزد ملت همه یکی هستند و همه یک نظریه یک هدف دارند برای عظمت مملکت و سعادت ملت و خدمتگزاری بشخص شاهنشاه بنابراین اختلاف نظر برای (واو) و (الف) معنی ندارد. ما میگوئیم «مکلف» است فلان آقای میگوید «میتواند» این کلمه ها نشانه اصطلاح است و عیب هم هست که مردم عالم مردم دنیا دیده و مردم فهمیده ای که در آنجا هستند و ما به همه آنها احترام داریم و خواهیم داشت گاهی یک همچو کارهای کوچکی را پیش بیاورند که باعث تاراحتی بشود در این لایحه شخصی آنجا نظر داده است که بایستی تمام این ۱۱ میلیون تومان اعتبار صرف عمران لار برسد بنده اولاً از طرف لارو لاریان تشکر میکنم که پیش آمد تاراحت کننده لار، بقدری مورد نظر و توجه عامه افراد ملت بوده است که هر جا اعتباری ...

رئیس - از این بعد از وقتی که آقای استخر بشما داده از ده دقیقه میتوانید استفاده کنید.

دشتی - هر اعتباری سراغ میگیرند میگویند برو در لار مصرف بشود. بنده هم همین را میگویم اما نه بر مرده بر زنده باید گریست. در لار خود مردم متمول بوده و هستند و بقدری هم کومک برای آنها فراهم شده است که بنده مبلغ و مقدارش را نمیدانم اما میدانم کم نیست ما باید بفکر یک جایی باشیم که دارد میسوزد و ما تصور میکنیم که این شوخی است ولی خیر حقیقه میسوزد بنده خط مشی اظهاراتم قدری عوض شد مخصوصاً که تذکر داده شد که آقایان اگر اظهار لطفی کرده اند روی تأثیر شدیدی بوده است که نسبت بلار داشته اند اولاً تشکر میکنم از ایشان که نسبت بیک منطقه ای از جنوب این همه اظهار لطف میکنند ولی این گله را هم دارم که یک لایحه ای با حسن نیت و حسن نظر دولت آورده به مجلس و مجلس هم با علاقمندی کاملی آن را زود تصویب کرده و ما میل داشتیم

که در مجلس سنا همینطور با فوریت زود تمام میشد و میآوردند بمجلس شورای ملی که ما اقلأ در جلسه امروزان مطرح میکردیم، ولیکن خواه بنده امروز عرض کردم که بازده میلیون پول برای بوشهر و لار کم است ای کاش مجلس سنا این تقاضا را میکرد که ۱۱ میلیون کم است بروید یک بازده میلیون دیگری هم رویش بگذارید. از این جهت بطور مختصر، تاراحتی مردم بوشهر را بمنرضان رساندم که ما از لحاظ آب در زحمت هستیم و آهم تقصیر از کسی نیست، قهر طبیعت اینطور کرده، در تمام مناطق جنوب و گر مسیر باران نیامده و گیاه نروئیده و این هم کار یک مملکت نیست، اما این را هم عرض میکنم که الآن در همان نقاط جنوب ان بعد و فور هست هیچکس اگر سینه نیست و حتی این را هم عرض میکنم که نان امسال بوشهر بهتر از نان پارسااش است زیرا که دولت بقدر کافی گندم و جو آبخاریخت و میفرستد و خود مردم را هم دستشان را باز گذاشت گفت بروید ببیاورید این را استدعا از دولت کردیم، یعنی دولتی که بحق طرفدارش را میکند توجه دارد با مورد نظر شخص اعلیحضرت همایونی را اجرا میکند از این جهت بنده هیچ نقص و عیبی در کار دولت نمی بینم مگر ترك اولائی باشد یا عدم توجهی باشد مسلماً در هر اشاره ای که بدولت بکنیم توجه خواهند نمود و آنچه که وارد باشد و وظیفه داشته باشند خواهند کرد بنده زیاد از این حیث ها وارد نیستم و مشاجرات را هم صلاح نمیدانم و خوشم هم نمیآید، طرفداری هم اگر میکنم بحق است لیکن استدعا دارم و قبل از وقت از مقام ریاست مخصوصاً تقاضا میکنم که این لایحه اگر آمد بمجلس بایستی یک امان نظر بیشتری بشود یا اینکه علاوه بر آنچه که هست معادل این مبلغ اعتبار برای بوشهر بگذارند و گرنه همانطوریکه مجلس قبلاً تصویب کرده بود و لایحه مالی هم هست با نظر لطف آقایان یک طوری بشود که آب برای بوشهر ایجاد بشود و بیاورند الان مردم از خبر این که شنیده اند قریباً آب برای آنها میآوردند همه جور تاراحتی را تحمل میکنند و بایستی این را هم عرض کنم د کتر پیراسته استانداد فارس و مهندس زند فرماندار فعلی بوشهر مرتب در فکر آب و تهیه آن برای مردم بوشهر هستند و منتهای زحمت و عملیات و فعالیت خودشان را بکار بسته اند و مخصوصاً فرماندار هر روز میرود به فرسخی شهر و ناظر تهیه آب و ارسال به بوشهر است بایستی خدمات اشخاصی که فداکاری میکنند و در مواقع سخت از خدمت فرو گذار نمیکنند ندیده نگرفت بطوریکه

دستگاه شیر و خورشید سرخ و تمام دستگاه ارتش در لاریخالی میکنند واقعا تشفی و تسلی میدهند ب مردمی که زیر خوارها خاک رفته اند و عزیزانشان را در جلو چشم خود نابود دیده اند بهر حال زیاد مزاحم نمیشوم و وقت هم اجازه نمیدهد که پیش از این نضرع کنم اما التماس میکنم که این اعتبار را تصویب بفرمائید برای بوشهر آب بیاورد.

۳- طرح و تصویب گزارش کمیسیون نظام راجع به ترتیب ارتقاء سر جوخه های ارتش و ارسال به مجلس سنا رئیس - وارد دستور میشود لایحه ارتقاء سر جوخه های ارتش به گروهبانی برای شور دوم مطرح است قرائت میشود. (بشرح ذیل قرائت شد)

گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی کمیسیون نظام با حضور آقای وزیر جنگ لایحه دولت راجع به ارتقاء سر جوخه های ارتش به گروهبان سومی را مورد رسیدگی قرار داده ماده واحده پیشنهادی دولت را عیناً تصویب نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

ماده واحده - وزارت جنگ میتواند سر جوخه های کادر ثابت ارتش را که قبل از تصویب قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی (مصوب سی ام مرداد ماه ۱۳۳۶) استخدام شده اند در صورت ابراز شایستگی بدون طی دوره آموزشگاه گروهبانی بدرجه گروهبان سومی مقرر نماید.

در مورد این قبیل افراد حداقل مدت توقف در درجات از سر جوخگی تا گروهبان دومی (داخل) بمیزان یک برابر و نیم مدت های مذکور در ماده ۳۲ قانون نامبرده خواهد بود.

رئیس - کلیات لایحه مطرح است، مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی گرفته میشود بورد در ماده واحده آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی گرفته می شود بماده واحده آقایانی که موافقت قیام بفرمایند تصویب شد. کلیات آخر مطرح است چون مخالفی نیست رأی نهائی بماده واحده گرفته میشود آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد بمجلس سنا فرستاده میشود.

۴- شور اول گزارش کمیسیون نظام راجع بالحاق یک ماده بقانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی رئیس - شور اول گزارش کمیسیون نظام مربوط با استخدام

نیروهای مسلح شاهنشاهی مطرح است قرائت میشود. (بشرح ذیل قرائت شد)

گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی کمیسیون نظام با حضور آقای معاون وزارت جنگ لایحه ارسال از مجلس سنا راجع بماده واحده الحاقی بقانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی را مورد شور و رسیدگی قرار داده ماده واحده مصوب مجلس سنا را تصویب نمود اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

ماده واحده - داوطلبان آموزشگاه های گروهبانی ارتش چنانچه حد اقل دارای کواهینامه دوره اول متوسطه بوده و حائز بودن چنین شرطی در مورد آنان برابر اساسنامه های آموزشگاه های مزبور ضروری باشد پس از طی دوره این آموزشگاه ها بدرجه گروهبان دومی نایل خواهند شد.

تبصره ۱ - در صورتیکه بین گروهبان سومهای فعلی ارتش کسانی وجود داشته باشند که قبل از تصویب این قانون با در دست داشتن کواهینامه دوره اول متوسطه یا بالاتر از این قبیل آموزشگاه های گروهبانی فارغ التحصیل شده اند از تاریخ تصویب این قانون بدرجه گروهبان دومی ترفیع خواهند یافت.

تبصره ۲ - این قانون از تاریخ تصویب بموقع اجراء گذاشته شده و قوانین و مقرراتی که با آن مغایرت دارند از همان تاریخ ملغی میگرددند.

بجای مخبر کمیسیون نظام - توماج رئیس - کلیات لایحه مطرح است مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بورد در شور ماده واحده آقایان موافقین قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده واحده مطرح است چون مخالفی نیست پیشنهادی هم ندارد برای شور دوم بکمیسیون فرستاده میشود.

۵- شور دوم گزارش کمیسیون دادگستری راجع باصلاح قانون مربوط باراضی دولت و شهرداریها و ارسال به مجلس سنا

رئیس - شور دوم گزارش کمیسیون دادگستری راجع باصلاح قانون اراضی دولت و شهرداریها مطرح است قرائت میشود:

(بشرح ذیل قرائت شد) گزارش از کمیسیون دادگستری به مجلس شورای ملی کمیسیون قوانین دادگستری در جلسات متعدد با حضور

آقای وزیر دادگستری و آقای معاون وزارت دادگستری لایحه دولت مربوط به اصلاح قانون اراضی دولت و شهرداری ها و اوقاف و بانکها را برای شور دوم بررسی نموده با توجه به پیشنهادات واصله خیر شور اول را با اصلاحاتی که در آن بعمل آورد مورد تصویب قرارداد و اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده ۱ - بدادخواست هایی که طبق بندیک لایحه قانونی مصوب ۸ شهریور ۱۳۳۵ و لایحه قانونی مصوب ۲۵ شهریور ۱۳۳۵ و لایحه مصوب ۲۱ آبان ماه ۱۳۳۵ و لایحه ۳۵/۱۱/۱۶ به هیئت های مذکور در آن لوایح تسلیم گردیده و تا تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون منتهی به صدور حکم نکرده با توجه بمفاد و مقررات آن لایحه آن قسمت که به هیئت پنج نفری مرکز تسلیم شده در یک یا چند هیئت که هر یک مرکز خواهد بود از یک نفر از رؤساء یا مستشاران دیوانعالی کشور که سمت ریاست هیئت را خواهد داشت و دو نفر از رؤساء یا مستشاران دادگاه استان و قسمتی که به هیئتهای شهرستانها تسلیم گردیده در مرکز استانهای مربوط در یک یا چند هیئت که هر یک مرکز خواهد بود از یک نفر رئیس شعبه دادگاه استان که سمت ریاست هیئت را خواهد داشت و یک نفر مستشار دادگاه مزبور و یک نفر رئیس شعبه دادگاه شهرستان رسیدگی و قطع و فصل خواهد شد.

تبصره - مقامات مذکور در لوایح قانونی فوق الذکر که دادخواست های فوق را داده اند مکلفند ظرف شش ماه از تاریخ اجرای این قانون با نظر مشاورین حقوقی بکلیه دادخواستها بجدد رسیدگی نمایند و چنانچه تشخیص دهند دادخواست های مزبور مستند بدلائل و موجه نبوده و دعاوی آنان قابل پیشرفت نیست دادخواست های خود را استرداد نمایند.

ماده ۲ - رئیس شعبه اول هیئت های فوق الذکر سمت ریاست کل هیئت را داشته و دادخواستها را به شعبه ارجاع خواهد نمود. ماده ۳ - وزارت دادگستری بتمداد کافی عضو علی البدل از بین قضات دادگاه استان مرکز برای هیئت های مرکز و از بین قضات دادگاه شهرستان مرکز استان برای هیئت های شهرستانها تعیین خواهد کرد اعضاء علی البدل وقتی شرکت در رسیدگی مینمایند که اعضاء اصلی طبق آئین دادرسی مدنی مردود و یا بعلت بیماری معذور از انجام وظیفه باشند. ماده ۴ - هیئتهای مزبور با مراجعه بسوابق و پرونده

ها و با توجه به مدارک و مستندات طرفین و تحقیقاتی که لازم بدانند در صورتیکه تجاوز بحق دولت یا شهرداری یا اوقاف عامه یا بانکها را در اراضی و مسیلهای و تپه های مذکور در لوایح قانونی ۸ شهریور ۲۵ شهریور و ۲۱ آبان ۱۳۳۵ احراز کنند بترتیب زیر عمل خواهند نمود.

الف - هر گاه متقاضی ثبت و یا متجاوز اصلی اراضی و مسیلهای و تپه های مزبور را بدیگری منتقل نکرده باشد رأی برد اراضی و مسیلهای و تپه های و اصلاح سند مالکیت (در صورت صدور سند مالکیت) خواهد داد.

ب - هر گاه متقاضی ثبت یا متجاوز اصلی در اراضی و مسیلهای و تپه های مزبور تا تاریخ تصویب لوایح مزبور (بر حسب مورد ۳۵/۶/۱۸ یا ۳۵/۶/۲۵ یا ۳۵/۸/۲۱) احداث ساختمان نموده باشد در آن صورت هیئت رأی پرداخت قیمت اراضی در تاریخ تصویب لوایح مزبور خواهد داد - مگر آنکه در مورد اراضی موات یا بائر بلا مالک متجاوز آن اراضی را طبق قانون مدنی قبل از تاریخ تصویب لوایح مزبور احیاء کرده باشد که در اینصورت آموقدار از اراضی که احیاء شده بمملکت او شناخته خواهد شد.

تبصره - حکم به پرداخت قیمت در صورتی صادر میشود که مساحت مورد ادعا بیش از ده برابر مساحت زمین زیر بنا باشد نسبت بقسمت زائد هیئت طبق قسمت (الف) ماده ۴ رأی برد عین و باصلاح سند مالکیت صادر خواهد نمود و در صورت اخیر تفکیک آن قسمت از زمین که معادل ده برابر اراضی زیر بنا است و برای استفاده از ساختمان ضرورت دارد بعهده خود هیئت خواهد بود.

ج - هر گاه متقاضی ثبت یا متجاوز اصلی اراضی و مسیلهای و تپه های مذکور را بدیگری منتقل کرده باشد هیئت رأی بقیمت واگذاری خواهد داد مگر آنکه تشخیص دهد قیمت واگذاری کمتر از قیمت واقعی در تاریخ انتقال بوده که در آن صورت رأی پرداخت قیمت واقعی به تشخیص یکی از بانکهای کشاورزی یا رهنی یا ساختمانی در غیر مورد مربوط با دعای خودشان خواهد داد. ماده ۵ - هر گاه در احکام هیئتهای مذکور در ماده یک اشتباهات مذکور در ماده ۱۸۹ آئین دادرسی مدنی رخ داده باشد ذینفع میتواند از هیئت تقاضای تصحیح حکم را بنماید. ماده ۶ - نقل و انتقالی که از تاریخ تقدیم لوایح مزبور به مجلس سنا تا خاتمه اجراء حکم هیئتهای مذکور توسط متقاضیان ثبت یا متجاوزین اصلی و یا ایادی متلقای آنها بفر عنوان بعمل آمده باشد نافذ نخواهد بود بملأه دفاتر

اسناد رسمی پس از آنکه بوسیله اداره ثبت از تقدیم دادخواست مطلع شوند از انجام اینگونه معاملات ممنوع خواهند بود ولی اگر متقاضی ثبت یا متجاوز اصلی قبل از تقدیم لوائح مذکور به مجلس سنا مورد ادعای انتقال داده باشد انتقالات بعدی ابادی متعلق از آنها صحیح و معتبر خواهد بود.

ماده ۷- حقوق دولت یا شهرداری یا بانک های موقوفات عامه از نقد دارائی متجاوز طبق مقررات اسناد لازم الاجرا بتقاضای محکوم له و توسط اجراء دادگاه شهرستان استیفاء خواهد شد.

ماده ۸- اشخاصی که بپرداخت وجوهی محکوم میشوند در صورتیکه تا یکماه از تاریخ ابلاغ اجرائیه حاضر بپرداخت محکوم به نشوند درازاء هر هزار ریال از محکوم به یکروز توقیف میشوند مگر اینکه اعسار آنها ثابت شود در هر صورت مدت توقیف از پنج سال تجاوز نخواهد کرد.

ماده ۹- هیئتهای مذکور جز در مورد ابلاغ اوراق ملزم بر عایت تشریفات آئین دادرسی نیستند.

ماده ۱۰- در صورتیکه اشکالاتی راجع بمقاد احکام صادر بموجب این قانون و یا احکامی که طبق لوائح قانونی مذکور صادر گردیده برای هر یک از طرفین یا اداره اجراء پیش آید هر یک میتواند از هیئت تقاضای رفع اشکال نمایند.

ماده ۱۱- در کلیه موارد فوق هر گاه هیئت های مزبور ارجاع امر را بکارشناس لازم بدانند نمیتوانند بیکی از بانکهای کشاورزی یا رهنی و یا ساختمانی در غیر مورد مربوط به ادعای خودشان و یا طبق آئین دادرسی مدنی یکی از کارشناسان رسمی رجوع نمایند.

تبصره- در صورتیکه کارشناسی بیکی از بانکها ارجاع گردد بانکها حق ندارند جز هزینه واقعی انجام شده برای انجام عمل. هزینه دیگری دریافت دارند و تعرفه کارشناسی طبق آئین نامه وزارت دادگستری در این مورد رعایت نخواهد شد.

ماده ۱۲- برای خاتمه دادن باختلافات موجود بین افرادی که تاتاریخ تصویب لایحه قانونی مصوب ۱۳۳۵/۶/۸ کمیسیون دادگستری مجلسین در اراضی شهر تهران تقاضای ثبت ملک را کرده اند و نسبت به تقاضای ثبت آنان اعتراضی در مدت قانونی نشده باشد و یا اگر اعتراض شده منجر بصدور حکم قطعی گردیده و یا دادارندگان سند اراضی شهر مزبور از یکطرف و اشخاصی که بدون اجازه مالکین ساختمانی در اراضی مزبور نموده و متصرف میباشند مقرر میگردد

هیئتی مرکب از:

یک نفر از دادیاران دیوان عالی کشور با انتخاب وزیر دادگستری و رئیس کل دادگاه شهرستان مرکز و مدیر کل ثبت یا معاون ثبت کل به اختلافات مزبور با توجه باوضاع و احوال و استطاعت هر یک از طرفین بطور کدخدای منشی رسیدگی نموده یا رأی بپرداخت بهاء عادلانه اراضی متصرف حین تصرف و اجرت المثل سنوایی اراضی تا تاریخ صدور رأی هیئت توسط متصرفین بمالکین بدهد و یا بتقاضای مالکین ضمن صدور رأی بپرداخت بهای اعیانی در تاریخ تصویب لایحه قانونی مصوب ۸ شهریور ۱۳۳۵ از طرف مالک بمتصرف رأی بخلع بد از متصرف بدهد. و این حکم قطعی و غیر قابل اعتراض است.

ماده ۱۳- متصرفین اعیانی های مذکور در ماده قبل باید شخصاً ساکن اراضی مزبور بوده و در صورتی از مقررات این قانون استفاده خواهند نمود که ظرف دو ماه از تاریخ اجراء لایحه قانونی مصوب ۸/۶/۳۵ کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین دادخواست خود را در قبال اخذ رسید بدفتر دادگاه شهرستان تسلیم نموده باشند و الا بتقاضای مالک طبق قسمت اخیر ماده ۱۲ اقدام خواهد شد.

ماده ۱۴- اراضی موضوع ماده ۱۲ این قانون وقتی بملکیت قطعی متصرفین درخواهد آمد که کلیه بدهی خود را از بابت قیمت عرصه پرداخته باشند.

ماده ۱۵- اشخاصیکه پس از تاریخ تقدیم لایحه قانونی اراضی موات مصوب هشتم شهریور ماه ۳۵ کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین از طرف دولت بمجلس سنا بتصرف و یا غصب اراضی دیگران در شهر تهران و حومه پرداخته باشند از مقررات ماده ۱۲ این قانون استفاده نمیکنند و اگر این اشخاص پس از ده روز از تاریخ ابلاغ اظهارنامه مالک بازهم بتصرفات غاصبانه خود ادامه دهند مشمول ماده ۱۶ این قانون خواهند بود.

ماده ۱۶- اشخاصیکه بعد از تاریخ تصویب لوائح قانونی مذکور فوق نسبت باراضی دولت یا بانکهای مذکور یا اداره اوقاف یا شهرداری یا اراضی موات بلا مالک بدون رعایت قوانین احیاء اراضی موات یا مردم (در صورت شکایت مدعی خصوصی) تجاوز کرده و تصرفاتی در آن بنمایند از طرف دادستان مورد تعقیب واقع و علاوه بر خلع بد از آنها بمجازات حبس از دو ماه الی شش ماه محکوم خواهند شد.

ماده ۱۷- هیئتهای مذکور در این قانون میتوانند در

غیر اوقات اداری نیز انجام وظیفه نمایند و وزارت دادگستری برای انجام امور اداری بتعداد لازم کارمندان دفتری در اختیار آنها خواهد گذاشت.

ماده ۱۸- رسیدگی بدادخواستهایی که بموجب لوائح قانونی مصوب ۸/۶/۳۵ و ۲۱/۳۵/۸/۱۱/۳۵ کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین و با توجه بمقاد و مقررات لوائح مزبور تقدیم شده و تاتاریخ اجراء این قانون خاتمه نیافته است بر طبق این قانون بعمل خواهد آمد.

ماده ۱۹- وزارت دادگستری مأمور اجراء این قانون میباشد.

مخبر کمیسیون دادگستری - عمیدی نوری
رئیس - ماده اول مطرح است قرائت میشود
(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱- بدادخواستهایی که طبق بندیک لایحه قانونی مصوب ۸ شهریور ماه ۱۳۳۵ و لایحه قانونی مصوب ۲۵ شهریور ماه ۱۳۳۵ و لایحه مصوب ۲۱ آبان ماه ۱۳۳۵ و لایحه ۳۵/۱۱/۱۶ به هیات های مذکور در آن لوائح تسلیم گردیده و تاتاریخ لازم الاجرا شدن این قانون منتهی بصدور حکم نگردیده با توجه بمقاد و مقررات آن لایحه آن قسمت که به هیات ۵ نفری مرکز تسلیم شده در یک یا چند هیات که هر یک مرکب خواهد بود از یک نفر از رؤساء یا مستشاران دیوان عالی کشور که سمت ریاست هیات را خواهد داشت و در نفر از رؤساء یا مستشاران دادگاه استان و قسمتی که به هیات های شهرستانها تسلیم گردیده در مرکز استانهای مربوط در یک یا چند هیات که هر یک مرکب خواهد بود از یک نفر رئیس شعبه دادگاه استان که سمت ریاست هیات را خواهد داشت و یک نفر مستشار دادگاه مزبور یک نفر رئیس شعبه دادگاه شهرستان رسیدگی و قطع و فصل خواهد شد.

تبصره- مقامات مذکور در لوائح قانونی فوق الذکر که دادخواستهای فوق را داده اند مکلفند ظرف شش ماه از تاریخ اجراء این قانون بانظر مشاورین حقوقی بکلیه دادخواستها مجدداً رسیدگی نمایند و چنانچه تشخیص دهند دادخواستهای مزبور مستند بدلائل موجه بوده و دعوی آنان قابل پیشرفت نیست دادخواستهای خود را استرداد نمایند.

رئیس - در این ماده مخالفی نیست (اظهاری شد) بنابراین چون در شور اول پیشنهادی از طرف آقای خلعتبری داده شده بود و بکمیسپون ارسال گردیده بود خود ایشان هم در

کمیسیون حاضر شده بودند ولی کمیسیون پیشنهاد ایشان را قبول نکرده است حق دارند دو مرتبه پیشنهاد خود را مطرح کنند، پیشنهاد آقای خلعتبری قرائت میشود.
(بشرح ذیل قرائت شد)

اینجانب پیشنهاد میکنم بقسمت اول ماده ۱ پیشنهاد ذیل اضافه شود:

احکام صادر از هیات های مزبور قابل تجدید نظر است و هیات تجدید نظر مرکب از سه نفر از رؤسای شعب دیوان عالی کشور است که بوسیله هیئت عمومی دیوان عالی کشور انتخاب خواهند شد، ارسال خلعتبری

رئیس - بسیار خوب پس رأی گرفته میشود بماده اول آقابانیکه با ماده اول موافقتند قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده دوم قرائت بشود.
(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۲- رئیس شعبه اول هیئت های فوق الذکر سمت ریاست کل هیئت را داشته و دادخواستها را بشعب ارجاع خواهد نمود.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده دوم آقابانی که موافقتند قیام کنند (اکثر قیام کردند) تصویب شد ماده سوم خوانده میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳- وزارت دادگستری بتعداد کافی عضو علی البدل از بین قضات دادگاه استان مرکز برای هیئت های مرکز و از بین قضات دادگاه شهرستان مرکز استان برای هیئتهای شهرستانها تعیین خواهد کرد اعضاء علی البدل وقتی شرکت در رسیدگی مینمایند که اعضاء اصلی طبق آئین دادرسی مدنی مردود و یا بعلت بیماری معذور از انجام وظیفه باشند **رئیس -** رأی گرفته میشود بماده سوم آقابانی که موافقتند قیام کنند (اغلب قیام کردند) تصویب شد ماده چهارم خوانده میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴- هیئتهای مزبور با راجعه بسوابق و پرونده ها و با توجه به مدارک و مستندات طرفین و تحقیقاتی که لازم بدانند در صورتیکه تجاوز بحق دولت یا شهرداری یا اوقاف عامه یا بانکها را در اراضی و مسیها و تپه های مذکور در لوائحی قانونی ۸ شهریور ۲۵ شهریور ۲۱ آبان ۱۳۳۵ احراز کنند بشرطی که زیر عمل خواهند نمود:

الف - هر گاه متقاضی ثبت و یا متجاوز اصلی اراضی و مسیلها و تپه‌های مزبور را بدیگری منتقل نکرده باشد رأی برد اراضی و مسیلها و اصلاح سند مالکیت (در صورت صدور سند مالکیت) خواهد داد.

ب - هر گاه متقاضی ثبت یا متجاوز اصلی در اراضی و مسیلها و تپه‌های مزبور تا تاریخ تصویب لوایح مزبور (بر حسب مورد ۳۵/۶/۸۵ یا ۳۵/۶/۲۱ یا ۳۵/۸/۳۵) احداث ساختمان نموده باشد در آن صورت هیئت رأی پیرداخت قیمت اراضی در تاریخ تصویب لوایح مزبور خواهد داد - مگر آنکه در مورد اراضی موات یا بائر بلا مالک متجاوز آن اراضی راطبق قانون مدنی قبل از تاریخ تصویب لوایح مزبور احیاء کرده باشد که در اینصورت آن مقدار از اراضی که احیاء شده به ملکیت او شناخته خواهد شد.

تبصره - حکم به پرداخت قیمت در صورتی صادر میشود که مساحت مورد ادعا بیش از دو برابر مساحت زمین زیر بنا باشد اگر مساحت مورد ادعا بیش از ده برابر زمین زیر بنا باشد نسبت بقسمت زائد هیئت طبق قسمت (الف) ماده ۴ رأی بردعین و یا اصلاح سند مالکیت صادر خواهد نمود و در صورت اخیر تفکیک آن قسمت از زمین که معادل ده برابر اراضی زیر بنا است و برای استفاده از ساختمان ضرورت دارد بعهده خود هیئت خواهد بود.

ج - هر گاه متقاضی ثبت یا متجاوز اصلی اراضی و مسیلها و تپه‌های مذکور را بدیگری منتقل کرده باشد هیئت رأی بقیمت واگذاری خواهد داد مگر آنکه تشخیص دهد قیمت واگذاری کمتر از قیمت واقعی در تاریخ انتقال بوده که در آن صورت رأی پیرداخت قیمت واقعی به تشخیص یکی از بانکهای کشاورزی یا رهنی یا ساختمانی در غیر مورد مربوط بادعای خودشان خواهد داد.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده چهارم آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده پنجم خوانده میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۵ - هر گاه در احکام هیئتهای مذکور در ماده یک اشتباهات مذکور در ماده ۱۸۹ آئین دادرسی مدنی رخ داده باشد ذینفع میتواند از هیئت تقاضای صحیح حکم را بنماید. رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۵ آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۶ خوانده میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - نقل و انتقالی که از تاریخ تقدیم لوایح مزبور به مجلس سنا تا خاتمه اجراء حکم هیئتهای مذکور توسط متقاضیان ثبت یا متجاوزین اصلی و یا ایادی متلقای آنها بهر عنوان بعمل آمده باشد نافذ نخواهد بود بعلاوه دفاتر اسناد رسمی پس از آنکه بوسیله اداره ثبت از تقدیم دادخواست مطلع شوند از انجام اینگونه معاملات ممنوع خواهند بود ولی اگر متقاضی ثبت یا متجاوز اصلی قبل از تقدیم لوایح مذکور به مجلس سنا مورد ادعای را انتقال داده باشد انتقالات بعدی ایادی متلقای از آنها صحیح و معتبر خواهد بود.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۶ آقایانی که موافقت قیام فرمایند (عده زیادی برخاستند) تصویب شد ماده ۷ خوانده میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - حقوق دولت یا شهرداری یا بانکها یا موقوفات عامه از ائقند دارائی متجاوز طبق مقررات اسناد لازم الاجرا بتقاضای محکوم له و توسط اجراء دادگاه شهرستان استیفاء خواهد شد.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۷ آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام کردند) تصویب شد ماده ۸ خوانده میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - اشخاصی که پیرداخت وجوهی محکوم میشوند در صورتیکه تا یکماه از تاریخ ابلاغ اجرائیه حاضر پیرداخت محکوم به اشوند در ازاء هر هزار ریال از محکوم به بیکروز توقیف میشوند مگر اینکه اعسار آنها ثابت شود و در هر صورت مدت توقیف از پنج سال تجاوز نخواهد کرد.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۸ آقایانی که موافقت قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد ماده ۹ خوانده میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - هیئتهای مذکور جز در مورد ابلاغ اوراق ملزم بر رعایت تشریفات آئین دادرسی نیستند. رئیس - رأی گرفته میشود بماده ۹ آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده ۱۰ خوانده میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - در صورتیکه اشکالاتی راجع بمفاد احکام صادر بموجب این قانون و یا احکامی که طبق لوایح قانونی مذکور صادر گردیده برای هر یک از طرفین یا اداره اجراء پیش آید هر یک میتواند از هیئت تقاضای رفع اشکال نمایند. رئیس - آقای خلعتبری بفرمائید.

خلعتبری - بنده يك مطلبی داشتم که میخواستم در موقع طرح این ماده بمرض آقایان محترم برسانم و مخصوصاً میخواهم جناب آقای معاون وزارت دادگستری توجه بفرمایند بمطلبی که بنده عرض میکنم آیا صحیح است یا خیر اگر صحیح است تأیید بفرمایند بنده دیگر عرضی ندارم در آینده هم معلوم باشد این دعاوی که در این هیأتها طرح میشود از دو صورت خارج نیست یا دعوائی است که قبلاً از لحاظ قضائی قبل از این قانون مختومه محسوب شده یعنی دعوائی بوده بین طرفین طرح شده که خاتمه یافته و بنا بر این وقتی خاتمه پیدا کرد دیگر از لحاظ قانونی و حقوقی دیگر هیچ مقامی نمیتواند صلاحیت ندارد در آن اظهار نظر بکند موقعی که این قانون در کمیسیون دادگستری مشترک مجلسین مطرح بود بنده از آقای وزیر دادگستری وقت آقای گلشایبی سؤال کردم ایشان تأیید کردند که دعاوی که از لحاظ قضائی مختومه هست قابل طرح در این هیأت‌های رسیدگی نیست وقتی که در کمیسیون دادگستری مجلس شورای ملی همین لایحه مطرح بود بنده در اینجا پیشنهاد دادم که دعاوی مختومه قضائی دیگر در این هیأتها قابل طرح نیست جناب آقای وزیر دادگستری خودشان شخصاً در کمیسیون اظهار کردند که این مطلب از لحاظ صراحت احتیاج باین پیشنهاد ندارد برای اینکه طبق اصول قضائی هر دعوائی که مختومه تلقی شده بود دیگر اصلاً قابل رسیدگی نیست و بنده با این کیفیت پیشنهادی که داده بودم پس گرفتم خواستم باطلاع آقایان نمایندگان محترم برسانم در موقعی که هیأتها باین دعاوی رسیدگی میکنند دعاوی که از لحاظ اصول قضائی مختومه محسوب است دیگر قابل طرح در هیأتها نخواهد بود.

رئیس - آقای صدرزاده بفرمائید.

صدرزاده - موضوعی که ماده ۱۰ بآن اشاره دارد مربوط بیک بحث قانونی است که البته بر جنابعالی پوشیده نیست و آن اینست که گاهی در مفاد حکم یا در اجرای حکم اختلافی حاصل میشود فیما بین اصحاب دعوا یا اداره اجرا یا نمیتوانند تخصیص بدهند که مفاد این حکم چه

چیز است یا اینکه حکم از قضایای مختومه است در موقع اجرائش باشکالی برمیخورند این ماده پیش بینی کرده است که اینجور مواقع اعم از احکامی که قبلاً صادر شده و اعم از احکامی که بعداً صادر میشود رفع اشکال بایستی بوسیله هیأت‌های قضائی بعمل بیاید در قانون آئین دادرسی مدنی يك مبحثی در فصل اجراء است راجع باختلاف در مفاد حکم یا در اجرا که در آنجا بدادستان مراجعه میکنند مفهوم آن بحث اینست که حکم قطعیت یافته است و باصل حکم کاری ندارند ولی هر گاه در مفادش اختلافی پیش بیاید نسبت بآن باید هیأت رفع اشکال بکند و ماده بعد در حقیقت قائم مقام آن فصل و مبحث اجرای آئین دادرسی مدنی است و لازم هست که این ماده هم قید بشود چون گاهی بعضی اشتباهات را ممکن است بوسیله تجدید نظر و یا بحث رفع کرد ولی چون این احکام قطعیت دارد و يك مرحله‌ای ایست بنابراین باید این ماده حتماً وجود داشته باشد که اگر اشتباهی در مفاد حکم یا در اجرای حکم پیش بیاید خود هیأتها بتوانند آنرا رفع کنند و الا هیچ منافاتی با آن اصل که فرمودید در قضایای مختومه نخواهد داشت.

رئیس - دیگر مخالفی نیست (اظهاری نشد) رأی گرفته می شود بماده ۱۰ آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شده ماده ۱۱ قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۱ - در کلیه موارد فوق هر گاه هیئت های مزبور ارجاع امر را بکارشناس لازم بدانند میتوانند یکی از بانکهای کشاورزی یا رهنی و یا ساختمانی در غیر مورد مربوط به ادعای خودشان و یا طبق آئین دادرسی مدنی یکی از کارشناسان رسمی رجوع نمایند.

تبصره - در صورتیکه کارشناسی یکی از بانکها ارجاع کرد بانکها حق ندارند جز هزینه واقعی انجام شده برای انجام عمل هزینه دیگری دریافت دارند و تعرفه کارشناسی طبق آئین نامه دادگستری در این مورد رعایت نخواهد شد.

رئیس - چون مخالفی نیست رأی گرفته می شود بماده ۱۱ آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۲ مطرح است قرائت شود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۲ - برای خاتمه دادن باختلافات موجود بین افرادیکه تا تاریخ تصویب لایحه قانونی مصوب ۱۳۳۵/۶/۸

کمیسیون دادگستری مجلسین در اراضی شهر تهران تقاضای ثبت ملک را کرده اند و نسبت بتقاضای ثبت آنان اعتراضی در مدت قانونی نشده باشد و یا اگر اعتراض شده منجر بصدر حکم قطعی گردیده و یا دارندگان سند اراضی شهر مزبور از یکطرف و اشخاصی که بدون اجازه مالکین ساختمانهایی در اراضی مزبور نموده و متصرف میباشند مقرر میگردد هیئتی مرکب از :

یک نفر از دایراران دیوان عالی کشور با انتخاب وزیر دادگستری و رئیس کل دادگاه شهرستان مرکز و مدیر کل ثبت و املاک ثبت کل به اختلافات مزبور با توجه باوضاع و احوال و استطاعت هر یک از طرفین بطور کدخداه منشی رسیدگی نموده یا رأی بپرداخت بهاء عادل اراضی متصرف حین تصرف و اجرت المثل سنوای اراضی تا تاریخ صدور رأی هیئت توسط متصرفین بمالکین بدهد و یا بتقاضای مالکین ضمن صدور رأی بپرداخت بهای اعیانی در تاریخ تصویب لایحه قانونی مصوب ۸ شهریور ۱۳۳۵ از طرف مالک بمتصرف رأی بخلع ید از متصرف بدهد. و این حکم قطعی و غیر قابل اعتراض است.

رئیس - چون مخالفی نیست رأی گرفته میشود بماده ۱۲ آقاییکه موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده ۱۳ قرائت شود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۳ - متصرفین اعیانی های مذکور در ماده قبل باید شخصاً ساکن اراضی مزبور بوده و در صورتی از مقررات این قانون استفاده خواهند نمود که ظرف دو ماه از تاریخ اجراء لایحه قانونی مصوب ۳۵/۶/۸ کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین دادخواست خود را در قبال اخذ رسید بدفتر دادگاه شهرستان تسلیم نموده باشند و الا بتقاضای مالک طبق قسمت اخیر ماده ۱۲ اقدام خواهد شد.

رئیس - چون مخالفی نیست رأی گرفته میشود بماده ۱۳ آقاییکه موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده ۱۴ قرائت شود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۴ - اراضی موضوع ماده ۱۲ این قانون وقتی بملکیت قطعی متصرفین در خواهد آمد که کلیه بدهی خود را از بابت قیمت عرصه پرداخته باشند.

رئیس - چون مخالفی نیست رأی گرفته میشود بماده ۱۴ آقایی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد

ماده ۱۵ قرائت شود

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۵ - اشخاصیکه پس از تاریخ تقدیم لایحه قانونی اراضی موات مصوب هشتم شهریور ماه ۳۵ کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین از طرف دولت بمجلس سنا بتصرف و یا غصب اراضی دیگران در شهر تهران و حومه پرداخته باشند از مقررات ماده ۱۲ این قانون استفاده نمیکنند و اگر این اشخاص پس از ده روز از تاریخ ابلاغ اظهارنامه مالک بازم بتصرفات غاصبانه خود ادامه دهند مشمول ماده ۱۶ این قانون خواهند بود.

رئیس - مخالفی نیست رأی گرفته میشود بماده ۱۵ آقایی که موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. ماده ۱۶ قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۶ - اشخاصیکه بعد از تاریخ تصویب لوایح قانونی مذکور فوق نسبت باراضی دولت یا بانکهای مذکور یا اداره اوقاف یا شهرداری یا اراضی موات بلا مالک بدون رعایت قوانین احیاء اراضی موات یا مردم (در صورت شکایت مدعی خصوصی) تجاوز کرده و تصرفاتی در آن بنمایند از طرف دادستان مورد تعقیب واقع و علاوه بر خلع ید از آنها به مجازات حبس از دو ماه الی ششماه محکوم خواهند شد.

رئیس - چون مخالفی نیست رأی گرفته میشود بماده ۱۶ آقاییان موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد. ماده ۱۷ قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۷ - هیتهای مذکور در این قانون میتوانند در غیر اوقات اداری نیز انجام وظیفه نمایند و وزارت دادگستری برای انجام امور اداری بتعداد لازم کارمندان دفتری در اختیار آنها خواهد گذاشت.

رئیس - چون مخالفی نیست رأی گرفته میشود بماده ۱۷ آقایی که موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده ۱۸ مطرح است قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۸ - رسیدگی بدادخواستهایی که بموجب لوایح قانونی مصوب ۳۵/۶/۸ و ۳۵/۶/۲۵ و ۳۵/۶/۲۱ و ۳۵/۱۱/۱۶ و ۳۵/۱۱/۱۱ کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین و با توجه بمفاد و مقررات لوایح مزبور تقدیم شده و تا تاریخ اجراء این قانون خایمه نیافته است بر طبق این قانون بعمل خواهد آمد.

رئیس - چون مخالفی نیست رأی گرفته میشود بماده ۱۸ آقایی که موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شده ماده ۱۹ قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۱۹ - وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون میباشد. رئیس - رأی بماده ۱۹ گرفته میشود آقاییکه موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد کلیات آخر مطرح است در کلیات آخر مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی گرفته میشود بمجموع مواد آقایی که با مجموع مواد موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد بمجلس سنا فرستاده میشود.

۶ - طرح گزارش اصلاحی مجلس سنا راجع به ۱۱۰ میلیون ریال جهت ساختمان شهر لار و عدم تصویب آن رئیس - نامه ای است از مجلس سنا راجع باعتباری که برای کمک به بنادر و لار فرستاده شده که یک قسمت را حذف کرده اند قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد) ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بمر قومه شماره ۳۶۷۸۷-۳۹۲۲۱ راجع بلایحه اجازه اعطای مبلغ یکصد و ده میلیون ریال به هیئت جمعیت شیرو خورشید سرخ ایران بمنظور ساختمان شهر لار اقدامات عمرانی بنادر و استان هفتم اشعار میدارد:

لایحه مزبور در جلسه روز چهارشنبه ۲۸ اردی بهشت ماه ۱۳۳۹ مطرح گردید و در سطر سوم ماده واحده پس از (ساختمان شهر لار) عبارت (و اقدامات عمرانی در بنادر استان هفتم) حذف و لایحه بتصویب مجلس سنا رسیده است اینک یک نسخه از لایحه مصوبه فوق بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - محسن صدر قرائت میشود.

رئیس - لایحه بطوریکه در مجلس سنا تصویب شده قرائت میشود (بشرح ذیل خوانده شد) لایحه قانونی راجع با اجازه اعطای یکصد و ده میلیون ریال به هیئت جمعیت شیرو خورشید سرخ ایران بمنظور ساختمان شهر لار.

ماده واحده - بدولت اجازه داده میشود مبلغ یکصد و ده میلیون ریال (پنججاه میلیون ریال از محل در آمد عمومی سال جاری کشور و هشت میلیون ریال از محل شهر سازی برنامه) در اختیار هیئت کمک با سیب دیدگان جمعیت شیرو خورشید سرخ ایران میگذازد تا بمصرف ساختمان شهر لار برساند.

رسیدی که از طرف هیئت مزبور تسلیم میشود بمنزله سند هزینه بخرج قطعی منظور دارد. لایحه قانونی فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز چهارشنبه ۲۸ اردی بهشت ماه ۱۳۳۹ شمسی بتصویب مجلس سنا رسیده است.

رئیس مجلس سنا - محسن صدر

رئیس - همینطور که خودشان در نامه ذکر کرده اند این قسمتی را که مجلس شورای ملی راجع به عمران بنادر خلیج فارس رأی داده است حذف کرده اند یعنی آن قسمت اقدامات عمرانی برای بنادر خلیج فارس یعنی استان هفتم را حذف کرده اند و فرستاده اند باین جا اگر چه البته لایحه مالی است نظر مجلس سنا هم نظر مشورتی است و رأی مجلس شورای ملی قطعیت دارد، آقای دشتی بیانی دارید فرمایند.

دشتی - خیلی خوشوقتم در ضمن نطق قبل از دستور که امروز عرض کردم آرزوی داشتم که این لایحه زودتر به مجلس شورای ملی بیاید که الحمدلله آمد و نمیدانم چرا در مجلس سنا این کار را کرده اند و چه حقی داشته اند آقاییان

اینکه میگویند شاه میبخشد و شیخ علیخان نمیبخشد عین همین است و هیچکس هم این نظر را ندارد شاهنشاه دولت يك اقدامی فرمودند که مبلغی از پول سازمان برنامه بمصرف آب بو شهر برسد، آقاییان میگویند که برود فلانجا بنده نمیتوانم که برای آقاییان تشریح کنم که تشنگی یعنی چه والله من نمیتوانم بگویم نمیخواستم امروز خودم و آقاییان را هم ناراحت کنم والله این آبی که در جدول خیابان میگردد کیرشان نمیآید آن آقا چه میتواند بفهمد چاه آب دارد لوله کشی دارد آب قنات دارد ماشینش هم میآید از آبهای فیلتره میبرد آنوقت میگوید که این اعتبار را در جای دیگر مصرف کنید بچه مناسبت؟ امر شاه است امر فرمودند که این مبلغ برای آب آشامیدنی مردم بو شهر اختصاص داده شود از شخص ریاست محترم مجلس شورای ملی استدعا میکنم آنچه وظیفه مجلس داری و قانونشان است عمل فرمایند بیشتر از این مزاحم نمیشوم.

رئیس - آقای صدر زاده مخالفید (صدزاده - مخالفم) آقای دکتر رضائی مخالفید (دکتر رضائی - مخالفم) آقای باقر بوشهری مخالفید؟ (باقر بوشهری - مخالفم) آقای دکتر امیر حکمت مخالفید؟ (دکتر امیر حکمت - مخالفم) آقای صادق بوشهری مخالفید؟ (صادق بوشهری - مخالفم) آقای صدرزاده چون موافقی نیست میتواید صحبت کنید. صدرزاده - عرض کنم جناب آقای دشتی توجه فرمایند

بنده میخواهم راجع بیک مطلبی که امروز در نطق قبل از دستور گفتید با اجازه خودتان آنرا تصحیح کنم برای اینکه یک قدری راجع با احساسات مردم دلار ممکن است مؤثر واقع بشود بنده قبول دارم که در لارستان یک عده معدودی متمکن هستند ولی نه بآن اندازه‌ای که جنابعالی فرمودید تمام مردمی که در نواحی جنوب زندگی میکنند وضع اقتصادی خیلی خوبی ندارند حالا اگر یک فردی هم یک مختصر تمکنی داشته باشد این دلیل برای این نیست که تمام این ۱۴ هزار نفر مردم مصیبت زده لار متمکن باشند خواستم بیان جنابعالی را در این قسمت تصحیح کرده باشم با اجازه خودتان که بآن عواطفی که از طرف تمام مردم ایران نسبت به مردم مصیبت زده لار معطوف شده است خللی وارد نشود، اما راجع بآن قسمت که فرمودید من هم نظر جنابعالی را دارم راست است که لارستان امروز احتیاج بکمک فوری دارد ولی مردم بوشهر از لحاظ آب و مضیقهای که از این حیث دارند کمال سختی را دارند بنابراین بنده معتقدم این لایحه بهمان شکلی که از مجلس شورای ملی گذشته و تصویب شده آقایان محترم تصویب بفرمایند و البته اگر باز هم مخارجی لازم باشد بر عهده حکومت و دولت است که در موقع خودش تأمین نمایند.

رئیس - آقای دکتر رضائی بفرمائید.

دکتر رضائی - بنده دور از هر گونه تعصبی میخواهم یک مطلبی را بعرض مجلس شورای ملی برسانم و شاید لازم بود این توضیح در مجلس سنا بعرض آقایان سنا تورا های محترم میرسد و بهیچوجه این مورد اصولاً پیش نمیآید این توضیح توضیحی است که ربط به قانون دارد و من فکر میکنم چنانچه عرض کردم اگر این توضیح بعرض مجلس سنا میرسد این پیشنهاد تصویب نمیشود زیرا که مبلغ شش میلیون تومان از این اعتبار ۱۱ میلیون تومان که در این لایحه ذکر شده است از طرف سازمان برنامه پرداخت میشود این قسمت مهم است و از محل اعتباراتی که برای عمران و آبادی شهرستاهای در نظر گرفته شده است پرداخت می شود، این مبلغ از بودجه کل دولت نیست از طرف سازمان برنامه از محل اعتبارات عمرانی و آبادی شهرستاهای پرداخت میشود چنانچه ما این پیشنهادی را که از طرف مجلس سنا شده است قبول کنیم یک اشکالی ایجاد میشود بدین معنی که سازمان برنامه از پرداخت این ۶۰ میلیون ریال حق دارد امتناع بورزد برای اینکه این ۶۰ میلیون ریال را میپردازد

از بابت ۵۰ درصدی که برای عمران و آبادی شهرستان ها موظف است بپردازد و این مبلغ را هم برای همین منظور و تأمین آب آشامیدنی مردم بوشهر میپردازد و اگر ما بیائیم تمام این ۱۱ میلیون را بلار تخصیص بدهیم و من امیدوارم که وضع ما طوری بشود ۱۱ میلیون بلکه ۱۱۰ میلیون تومان بمرم لار که حقیقتاً احتیاج دارند تخصیص بدهیم ولی چنانچه این عمل بشود سازمان برنامه بعد خواهد گفت که من اعتبار شهرستان بوشهر را پرداختم یا این حرف را میزند که شما برای شهرستان لار حق ندارید از ۵۰ درصد سازمان برنامه استفاده کنید و با اینکه اصولاً سازمان برنامه حق دارد امتناع کند از پرداخت این ۶۰ میلیون ریال چون همینطوری که عرض کردم این مبلغ از محل ۵۰ درصد اعتبارات سازمان برنامه برای لوله کشی شهرستان بوشهر است باین دلیل است یک اعتبار کلی هم نیست که بهر نحوی که بخواهیم تخصیص بدهیم بنده کمال علاقه را دارم که بلار کمک بشود ولی نه از این مورد بخصوص تنها راه چاره اینست که این مبلغ به شهرستان بوشهر تخصیص داده بشود این از نقطه نظر قانونی از نقطه نظر ضرورت هم همان طوری که جناب آقای دشتی حق کلام را بسیار بسیار خوب ادا فرمودند و من خیلی متأسفم از این وضع زیرا که وضعیت آب بوشهر همان اهمیت و ضرورتی را دارد که زلزله زدگان لار در حال حاضر با آن مواجه هستند بنده این اطلاع را دارم که امسال برای اینکه منابع آب را در بوشهر آماده بکنند دستور دادند که منابع آب را تمیز کنند و آنها را خالی کنند باین امید که باران بیاید و آب تمیزی در این منابع وجود داشته باشد و ذخیره بشود متأسفانه باران نیامد و در حال حاضر منابع آب خالی است و آقایان استحضار دارند طبق دستور دولت دو تا تانکر از بشگاه مستقل آبیاری مأموریت پیدا کرده که آب برای مردم برساند و به نیروی دریائی هم دستور داده شد که کمک کند، منظور بنده اینست که این مطلب همان اهمیت و ضرورت را دارد که زلزله زدگان لار با آن مواجه هستند علاوه بر این همانطور که عرض کردم از نقطه نظر مقررات و قوانین این مبلغ ۶۰ میلیون ریال را فقط میتوانیم بشهرستان بوشهر تخصیص بدهیم و تخصیص آن بلار امکان ندارد.

رئیس - آقای دکتر مشیر فاطمی بفرمائید.

دکتر مشیر فاطمی - بنده هیچ قصد نداشتم در این قضیه عرضی بکنم مخصوصاً که نظر یکی از همکاران محترم متوجه

این امر است خاصه جناب آقای دشتی که برای ایشان خیلی احترام قائلم و همیشه راجع بآب بوشهر و خرابی آن شهر بیاناتی میفرمایند و اقداماتی از دولت میخواهند، ولی امروز یکی از شهر های ما و یک عده از هموطنان ما بی خانمان شده اند بنده اول باید بفهمم که با این ۶ میلیون تومان که در وهله اول پیش بینی شده بود آیا خرابی لار ترمیم میشود یا خیر (بعضی از نمایندگان - نمیشود) پس اگر نمیشود باید بگذارید یک شهری مثل لار که خراب شده بصورت اولش برگردد و این ۱۱ میلیون تومان اعتبار تخصیص بلار داده شود چه فایده‌ای دارد که یک جائی را مخروب بگذاریم و اعتبار را ببریم در جای دیگر خرج کنیم در صورتی که آنجا هم تکمیل نخواهد شد بنده عقیده ام اینست که اول دولت این قضیه را روشن کند که آیا با ۱۱ میلیون تومان اعتبار وضعیت لار به صورت سابق بر میگردد یا خیر اگر بر میگردد تمام اعتبار را بدهید به لار که افلا یک شهری درست بشود نه اینکه دو تا خرابه درست کنیم. لار نیمه تمام بماند و لوله کشی شهر بوشهر هم درست نشود و اگر جناب آقای دشتی برای بوشهر طرحی بیاورند که از سود بازرگانی که اخیراً پیدا شده و جوهری دریافت شود برای تأمین آب و لوله کشی شهر بوشهر بنده اولین کسی هستم که امضاء خواهم کرد و یا از هر محل دیگری که باشد ولی از این محل اگر بخواهید مثل گوشت قربانی تکه تکه بکنید برای هیچیک از این دو محل نتیجه ندارد.

رئیس - آقای باقر بوشهری.

باقر بوشهری - بنده با اظهار تشکر از کلیه همکاران محترم که می بینیم صد درصد موافقتند که این پول برای بوشهر برای جائی که آب وجود ندارد آب گل آلود هم وجود ندارد مصرف شود بدبختی برای آب بوشهر صحبت امروز و دیروز نیست، سالهاست که راجع به آب بوشهر صحبت میکنیم و اینجا همین الان آقای دکتر رضائی توضیح فرمودند که اصلاً این ۶ میلیون برای آب بوشهر بر حسب امر اعلیحضرت همایونی در نظر گرفته شده بود حالا می گویند این را بدهید به لار که تکمیل بشود قربانت کردم این پول برای بوشهر است و این پول البته برای بوشهر و لار برای هیچکدام کافی نیست ولی وقتی که دولت کاری در یک جائی شروع کرده خواه و ناخواه باید انجام بدهد نمنی میکنم جنابعالی هم موافقت بفرمائید این نظر مخالفتان را پس بپذیرد که این پول به بوشهر برسد بنده

از آقایان سنا توراها بسیار بسیار تعجب میکنم اگر تشریف میبرند آنجا می دیدند که مردم چه میکشند يك چنین پیشنهادی نمیگردند و تقاضا دارم آقایانیکه این پیشنهاد را کردند برای ۲۴ یا ۴۸ ساعت تشریف بیاورند آنجا همان بنده باشند تا به بینند آنجا بمرم چه میکنند. دیگر عرضی ندارم.

رئیس - يك نکته را باید توجه بفرمائید که دولت برای لار يك برنامه وسیع تر تهیه کند البته این ۱۱ میلیون تومان هم بنظر بنده کافی نیست يك جوهری خود مردم داده اند که البته يك مبلغ زیادی است بعد هم اگر لازم شد دولت باید اعتباراتی برای این کار تخصیص بدهد چیزی که هست الان این پولها مورد خرج ندارد باید مهندسین متخصص، زمین شناس های متخصصی بروند، محل را تشخیص بدهند و شروع بکار کنند به بینند خیابان را کجا باید احداث کنند یا میدان را کجا پس الان تمام این ۱۱ میلیون خرج میشود در صورتیکه همینطور که گفته شد مردم بوشهر آب خوردن ندارند بعقیده بنده ما این لایحه را بطوری که اول مجلس تصویب کرده تصویب بکنیم و بدولت ابلاغ کنیم بعد هم دولت باید يك کمک های بیشتری برای لار انجام بدهد.

يك پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده که قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام ریاست مجلس شورای ملی

اینجناب پیشنهاد کفایت مذاکرات مینماید.

احمد مهران

رئیس - آقای مهران بفرمائید.

مهران - بنده فکر میکنم این کفایت مذاکرات زیاد توضیح ندارد برای اینکه میگویند آب در بوشهر پیدا نمیشود يك وقت هست که در جائی زلزله میآید، زلزله يك حادثه ای است غیر طبیعی، اما تأمین آب بوشهر امری است که دست ماست این بنظر من خیلی عجیب میآید که گفته شود يك شهر بزرگی که لب خلیج فارس واقع است يك دریا هم جلوش است این شهر آب ندارد این بنظر من دیگر احتیاج به بحث ندارد باید آب این شهر را تأمین کنیم همکاران محترم آقای بوشهری و دشتی و همینطور نمایندگان محترم فارس مکرر دیدم که راجع به آب بوشهر صحبت کردند و گفته اند باید برای این شهر آب شیرین تهیه کرد حالا موقعش پیدا شده و هیأت دولت و نمایندگان هم کمال

حسن نیت را دارند ضمناً این پول تحت ریاست عالیته والا حضرت شمس که نهایت حسن نیت را در این قبیل موارد دارند به مصرف میرسد بگذارید که این هیأت که از اشخاص بصیر تشکیل شده هم بکارزله لار برسد و هم برای مردم بوشهر آب تهیه کنند مردم بوشهر هم هموطن ما هستند اینکه نمیشود در این گرمای سوزان و آب و هوای بسیار گرم و شدیدی که در آن منطقه هست ما به فکر آب برای آنها باشیم بنده عقیده ام اینست که چون تمام آقایان ناطقین باخدا این جمله مخالف هستند بنابراین فکر میکنم مذاکرات زیادی ندارد اجازه میفرمائید که این کار زودتر تمام شود از جناب آقای بختیار استدعا می میکنم که موافقت فرمایند مذاکرات کافی باشد که هم شهر لار دو مرتبه ساخته شود و هم آب برای بوشهر تهیه شود ضمناً خدمت جناب آقای دکتر مشیر فاطمی خواستم عرض کنم که در مملکت ما باید هر کاری را شروع کرد و بعد برای تأمین بقیه اعتبار آن اقدام کرد بنابراین بسیار خوشوقت میشوم که هم شهر لار ساخته شود و هم تأمین اعتباری باشد این پول برای لوله کشی و آب بوشهر.

رئیس - آقای حمید بختیار، مخالفید؟
عبدالحمید بختیار - من يك توضیحی دارم.

رئیس - میدانم که میخواهید صحبت فرمائید، بفرمائید
عبدالحمید بختیار - بعقیده بنده اگر دولت به مجلس سنا این نکته را تذکر میداد کار با اینجا میرسید بنده طبق اطلاعاتی که دارم کمکی که دولت میخواست به لار بکنند بیشتر از ۵ میلیون بود بعد بنا به پیشنهاد استنادار فارس قرار شد با این ۶ میلیون لوله کشی شهر بوشهر را هم شروع کنند و برای اینکه در این کار تسریع بشود که هر دو قسمت را در يك لایحه آوردند بنده طبق اطلاع دقیقی که دارم و این نکته باید تذکر داده شود همانطور که از طرف مردم ایران از داخل و خارج مبلغ بسیار زیادی برای کمک به شهرستان لار داده شده آقای مدیر عامل شیرو خورشید سرخ بیکی از دوستان من گفته بود که ما پول داریم که يك شهر جدیدی در لار ایجاد کنیم متأسفانه يك گرفتاری داریم و آن اینست که لاریها گفته اند ما از این خرابهها خارج نمیشویم، هر چه فکر کردم که چرا نمیتوانیم عاقبت اینطور تشخیص دادیم که مثلاً حسن يك دکان دارد که آنجا سر قفلی دارد ما اگر يك خیابان آنجا بسازیم و بگوئیم شما آنجا زندگی کن میگویند که دکان من

از بین رفته است علاوه بر آن همینطور که جناب آقای رئیس فرمودند شهر ساختن وقت لازم دارد. دلیل نمیشود که يك بوشهری را که پولش از جای دیگر و وضع چیز دیگری است منتهی چون این دو کار توأم شده با این لایحه محروم کنیم اگر به آقایان سناورها توضیح داده میشد مسلماً این کار را نمیکردند بایستی میگفتند که ۵ میلیون تومان این لایحه برای کمک به لار و ۶ میلیون برای لوله کشی آب بوشهر است بعقیده بنده اگر این توضیح از طرف دولت به مجلس سنا داده میشد سناورهای محترم این پیشنهاد را نمیدادند (صحیح است)

رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد کفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر آ قیام نمودند) تصویب شد.

حالا رأی گرفته میشود بگزارش مجلس سنا باین ترتیب که تمام این اعتبار صرف لار بشود اگر آقایان رأی ندادید آن ترتیبی که در مجلس سنا تصویب شده رد میشود (دستی - یعنی حذف میشود) آقایانی که با گزارش مجلس سنا موافقت قیام فرمایند (کسی برخاست) تصویب نشد
۷ - اخذ رأی و تصویب اعطای ۱۱۰ میلیون ریال اعتبار برای ساختمان شهر لار و عملیات عمرانی بنادر جنوب
رئیس - حالا رأی میگیریم به آنچه که مجلس تصویب کرده یعنی این مبلغ برای ساختمان لار و عملیات عمرانی بنادر جنوب مصرف شود. آقایانیکه موافقت ورقته سفید میدهند.

(اسامی آقایان نمایندگان به ترتیب ذیل بوسیله آقای مهندس سلطانی (منشی) اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آید)

آقایان: پرفسور اعلم - دکتر رضائی - دکتر بینا - دکتر دیبا - مهندس هدایت - یار افشار - مهران - دکتر حکمت - مهندس اردبیلی - دکتر نفیسی - حمید بختیار - باقر بوشهری - شادمان - صادق بوشهری - مهندس بهبودی امیدسالار - دکتر سید امامی - مشار - مهندس جعفرودی - عباسی - دکتر وکیل - دکتر حسن افشار - دکتر اسدی - دکتر شاهکار - دکتر مشیر فاطمی - اصلان افشار - ساکینیان - هدی - فضائی - صدر زاده - عماد تربتی - مشایخی - علامه وحیدی - بیات ما کو - دکتر ضیائی - حشمتی - مهندس فروهر - سراج حبجازی - بوربور - مهندس فیروز ارباب - فخر طباطبائی - دکتر عمید - دکتر جهانشاهی - مسعودی - سلطان امراد بختیار - کورس - دکتر امیر حکمتی

نوماج - برومند - دکتر امیر پرومند - مهدوی - جلیلود بهبهانی - خلعتبری - حکیمی - عمیدی - نوری - راهب - عامری - نصیری - دکتر آهی - اسفندیاری - سالار بهزادی - مرضی حکمت - دهقان - استخر - دشتی - کیو - دکتر پیریا - فرود - دکتر آهی - مهندس دهستانی - دکتر دادفر - سعیدی - سلطانی - دولت آبادی .

(آراء مأخوذه شماره شده ۷۴ ورقه سفید موافق شماره شد)

رئیس - از ۷۵ نفر عدد حضار با کثرت ۷۴ رأی موافق تصویب شد .

دشتی - با کمال تشکر از عنایات آقایان نمایندگان خصوصاً ریاست محترم مجلس شورای ملی

اسامی موافقین - آقایان: استخر - دکتر رضائی - سالار بهزادی - کورس - دکتر بینا - دهقان - مهندس دهستانی - مرضی حکمت - اکبر - کیو - دشتی - عمیدی - نوری - حکیمی - برومند - دکتر آهی - مرآت اسفندیاری - جلیلود - دولت آبادی - سلطان امراد بختیار - دکتر جهانشاهی - خلعتبری - مهدوی - مسعودی - دکتر عمید - دکتر حسن افشار - دکتر شاهکار - مشایخی - یار افشار - سعیدی - بهبهانی - احمد مهران - رام بد - دکتر بینا - دکتر دادفر - باقر بوشهری - دکتر نفیسی - فخر طباطبائی - شادمان - عباسی - دکتر اسدی - مشار - امیدسالار - دکتر سید امامی - مهندس اردبیلی - مهندس سعید هدایت - عبدالحمید بختیار - مهندس سلطانی - مهندس بهبودی - دکتر سعید حکمت - عماد تربتی - هدی - صدر زاده - دکتر ضیائی - مهندس فروهر - سراج حبجازی - نوماج - افخمی - علامه وحیدی - ارباب ساکینیان - بیات ما کو - حشمتی - دکتر اصلان افشار - فضائی - دکتر وکیل - مهندس فیروز - پرفسور اعلم - عامری - دکتر امیر پرومند - بوربور - دکتر امیر حکمت مهندس جعفرودی - نصیری - محمد صادق بوشهری .

۸ - اخذ رأی و تصویب يك فوریت لایحه نظام پزشکی
رئیس - پیشنهادی از طرف جمعی از آقایان رسیده است که لایحه نظام پزشکی که در دستور است با يك فوریت مطرح شود. پیشنهاد قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)
ریاست محترم مجلس شورای ملی
اینجانبان پیشنهاد مینمائیم که لایحه نظام پزشکی بقید يك فوریت در مجلس مطرح شود. دکتر سید امامی -

قبادیان - دکتر آهی - دکتر نفیسی - دکتر ضیائی - دکتر امیر پرومند - دکتر امیر حکمت - بیات ما کو - دکتر امیر اصلان افشار - نوماج و چند امضای دیگر .

رئیس - آقای دکتر سید امامی توضیحی دارید بفرمائید
دکتر سید امامی - این لایحه نظام پزشکی گمان میکنم لایحه ای باشد که سالهای متمادی در مجلس مانده از آن دوره ای که بنده وکیل هستم از دوره ۱۶ این لایحه نظام پزشکی در مجلس مطرح است حالا که آخر دوره است خواستم از آقایان تقاضا کنم بقید يك فوریت مطرح بشود که در واقع این يك لایحه ای است که هم تکلیف پزشکان را نسبت بمرم و هم تکلیف مردم را نسبت به پزشکان معین میکند این از لواجیحی است که خیلی مفید است و خواهش میکنم آقایان بفوریت این لایحه رأی بدهند .

رئیس - با این پیشنهاد مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد)
رأی گرفته میشود بفوریت آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

۹ - طرح گزارش کمیسیون بهداری راجع به نظام پزشکی

رئیس - گزارش کمیسیون بهداری مطرح است . قرائت میشود .
(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون بهداری به مجلس شورای ملی
کمیسیون بهداری در جلسات متعدد با حضور آقای معاون وزارت بهداری بلا یحه شماره ۶۳۴۹۸ دولت راجع به نظام پزشکی رسیدگی و پس از مطالعات و مذاکرات لازم لایحه دولت را با اصلاحات کلی که در آن بعمل آورده مورد تصویب قرارداد و اینک گزارش آنرا بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی مینماید :

ماده ۱ - نظام پزشکی سازمانی است مستقل و دارای شخصیت حقوقی و مرجع صلاحیتدار برای حفظ شئون و پیشرفت امور پزشکی و تنظیم روابط حرفه بین پزشکان و حفظ حقوق مردم و مؤسسات ملی و دولتی در برابر صاحبان فنون پزشکی و بالعکس در سراسر کشور میباشد .

ماده ۲ - کلیه پزشکان و دندان پزشکان دارای پروانه اشتغال بحرفه پزشکی در ایران بدون استثناء عضو نظام پزشکی ایران بوده و مشمول مقررات این قانون میباشد .

ماده ۳ - در هر کز هر شهرستان که لا اقل ۲۵ نفر پزشک و دندان پزشک باشد سازمان نظام پزشکی تشکیل میشود .

تبصره - مرجع رسیدگی بامور پزشکی شهرستانها یک عده پزشک و دندان پزشک آنها کمتر از ۲۵ نفر است نظام پزشکی استان مربوط خواهد بود چنانچه در مرکز استان مربوطه این عده پزشکان بحد اصاب قانونی ارسیده مرجع قانونی نزدیکترین شهر است که شعبه نظام پزشکی داشته باشد.

ماده ۴ - نظام پزشکی دارای هیئت مدیره مرکزی بوده و در مرکز هر شهرستان نیز که نظام پزشکی تشکیل شود هیئت مدیره برای آن شهرستان انتخاب خواهد شد.

ماده ۵ - هیئت مدیره مرکز مرکب است از :
۱ - پانزده نفر از پزشکان غیر نظامی مرکز با انتخاب اکثریت پزشکان غیر نظامی مرکز .

۲ - دو نفر دندانپزشک با انتخاب اکثریت دندانپزشکان مرکز .

۳ - دو نفر پزشک از پزشکان لشگری و انتظامی (پزشک لشگری به معرفی ستاد بزرگ ارتش تاران و پزشک انتظامی به معرفی وزارت کشور) .

ماده ۶ - هیئت مدیره نظام پزشکی شهرستانها مرکب است از :
۱ - هفت نفر پزشک غیر نظامی با انتخاب اکثریت پزشکان غیر نظامی آن شهرستان .

۲ - یک نفر دندان پزشک با انتخاب کلیه دندان پزشکان آن شهرستان .

۳ - یک نفر پزشک لشگری آن شهرستان (در صورتی که آن شهرستان لا اقل مرکز تپ باشد به معرفی ستاد مربوطه)
ماده ۷ - شرایط انتخاب شوراگان :

۱ - سن کمتر از ۴۰ سال نباشد .
۲ - نداشتن سابقه محکومیت جنحه و جنایت .
۳ - داشتن حسن شهرت .

۴ - لا اقل ۱۵ سال سابقه پزشکی برای انتخاب شدن در مرکز و ده سال سابقه پزشکی برای انتخاب شدن در شهرستانها .

ماده ۸ - دوره عمل هیئت مدیره سه سال خواهد بود و سه ماه قبل از انقضای دوره عمل باید اقدام به تجدید انتخاب هیئت مدیره بنماید .

مادامی که هیئت مدیره جدید رسمیت نیافته هیئت مدیره قدیم بکار خود ادامه خواهد داد .

تبصره - اولین انتخابات هیئت مدیره نظام پزشکی مرکز و شهرستانها پس از تصویب این قانون ظرف سه ماه طبق آئین نامه ای که وزارت بهداشت تهیه و بتصویب هیئت وزیران میرساند شروع میشود .

انتخابات دوره های بعد مرکز و شهرستانها طبق آئین نامه ای خواهد بود که هیئت مدیره نظام پزشکی مرکز تهیه مینماید .

ماده ۹ - نظام پزشکی هر شهرستان دارای شورای انتظامی خواهد بود .

شورای انتظامی مرکز مرکب است از دادستان استان و رئیس اداره پزشکی قانونی و پنج نفر پزشک و یک نفر دندان پزشک که ۲۰ سال سابقه حرفه پزشکی را داشته باشند با انتخاب هیئت مدیره نظام پزشکی و یک نفر از اعضای هیئت مدیره مذکور به نمایندگی آن هیئت در شورای انتظامی .

تبصره - شورای انتظامی هر شهرستان مرکب از دادستان شهرستان و پزشک قانونی آن شهرستان (در صورتی که پزشک قانونی نباشد پزشک که سمت پزشک قانونی داشته باشد) و سه نفر از پزشکان و یک نفر دندانپزشک واجد شرایط با انتخاب هیئت مدیره نظام پزشکی شهرستان مربوطه و یک نفر از اعضای هیئت مدیره نظام پزشکی آن شهرستان به نمایندگی آن هیئت در شورای انتظامی .

ماده ۱۰ - در مورد تعقیب کیفری صاحبان مشاغل پزشکی با اتهام بزه ناشیه از حرفه آنان دادسرا نظر مشورتی شورای انتظامی نظام پزشکی را خواست و سپس به تعقیب متهم اقدام خواهد نمود .

ماده ۱۱ - تخلفات حرفه پزشکی و مجازاتهای انتظامی و تعقیب و طرز رسیدگی بآن تخلفات و اجرای احکام مربوطه بموجب آئین نامه ای خواهد بود که هیئت مدیره مرکزی نظام پزشکی تنظیم و وزارت بهداشت برای تصویب به کمیسیونهای مشترک دادگستری و بهداشتی مجلسین تقدیم میدارد .

ماده ۱۲ - نظام پزشکی هر شهرستان مراجع امور حرفه ای و صنفی خواهد بود .

ماده ۱۳ - شورای عالی فرهنگ قبل از تعیین ارزش مدارک علمی و تخصصی پزشکان و دندانپزشکان موضوع را به سازمان نظام پزشکی مرکز ارجاع و با توجه به نظر به نظام پزشکی رأی مربوطه را صادر خواهد نمود .

ماده ۱۴ - برای سایر طبقات پزشکی از قبیل متصدیان آزمایشگاه ها - داروسازان - ماماها - و پرستاران نیز

آئین نامه ای صنفی جداگانه از طرف وزارت بهداشتی تنظیم خواهد شد که پس از تصویب کمیسیونهای بهداشتی و دادگستری مجلسین قابل اجرا خواهد بود .

ماده ۱۵ - وزارت بهداشتی و وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون میباشند .

مخبر کمیسیون بهداشتی - دکتر سعید حکمت

گزارش از کمیسیون دادگستری به مجلس شورای ملی
کمیسیون دادگستری لایحه دولت راجع به نظام پزشکی ایران را با حضور آقایان معاونین وزارت دادگستری و وزارت بهداشتی مورد رسیدگی قرار داده و پس از مذاکرات لازم خبر کمیسیون بهداشتی را تأیید و تصویب نمود اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

مخبر کمیسیون دادگستری - عمیدی نوری

رئیس - کلیات مطرح است آقای مهران مخالفید بفرمائید

مهران - برخلاف آنچه که همکار محترم جناب آقای

دکتر سید امامی فرمودند این لایحه خیلی به ذهن و گوش بنده غریبه میآید فرمودند که مدت طولانی مطرح بوده که بنده اطلاع نداشتم البته کمتر به خودم اجازه میدهم که در مسائلی که حرفه و کار من نیست اظهار نظر کنم ولی حقیقت مطلب اینست که از این لایحه چیز صحیحی نفهمیدم مایک شکایتی داریم شاید قاطبه مردم یک چنین شکایتی دارند و آن اینست که حرفه مقدس پزشکی بدون تعارف و مداخله

یک صورت تجارت و بصورت مخصوص درآمده که حتی در مؤسسات بزرگ پزشکی مملکت مثل دانشکده پزشکی و سایر تأسیسات بزرگ بهداشتی این اشکال بزرگ دخالت کرده بنده در ذکر این معنی وارد جزئیات نمیشوم ولی انتظار دارم که این لایحه یک حدود و نفوری برای دستگاه

و فعالیت پزشکی ایجاد کرده باشد و یک وظایف مهمی در این نظام پزشکی برای محدودیت پزشکان و حدود اختیاراتی که نسبت به جان مردم دارند قائل بشوند ولی با کمال تأسف می بینیم که از این لایحه یک چنین معنائی بیرون

آمیا بدو اجالا وقتی قرائت میشود و با مطالعه ای که قبلا کرده بودم همین احساس در بنده تشدید شد باینکه این لایحه وافی بر رفع مشکلات مردم نیست و یک سازمانهایی بوجود میآورد که وظایف مهمی هم برای آنها ذکر نکرده اند و شرایط انتخاب اشخاصی که در این لایحه پیش بینی شده سن را ۴۰ سال در نظر گرفته اند در حالی که برای نمایندگی مجلس شورای ملی که یکی از اهم امور مملکت است سن را

۳۰ سال در نظر گرفته پس بچه علت سن افراد نظام پزشکی را ۴۰ سال در نظر گرفتند ؟ در حالیکه من عرض میکنم عده زیادی که دارند در ممالک مختلف دیار شته پزشکی را میخواهند آنها با اطلاعات کاملاً کافی و با کسب تخصص های مهم باین مملکت وارد میشوند و باین لایحه ما نمیتوانیم از وجود این اشخاص و این نورسیده های مملکت در اینگونه امور استفاده کنیم و این معنی بمن میگوید که این لایحه را کسانی نوشته اند که همچنان میخواهند وضع فعلی را برقرار و ثابت نگهدارند و خودشان که واجد این شرایط هستند اعضای این نظام پزشکی باشند دلیل این عرضم که یک دلیل قانع کننده تری بعدش قرار دارد اینست که نوشته اند در تهران سابقه ۱۵ سال و در شهرستانها ۱۰ سال سابقه طبابت داشته باشند حتی این معنی نشان میدهد که به سن چهل سال هم اکتفا نکرده اند برای اینکه بنده الان خدمت آقایان تشریح میکنم که جوانی که پزشک میشود و دیپلم دکترای پزشکی میگیرد و سپس کسب تخصص میکند برای گذراندن این دوره ها چند ساله میشود تقریباً در سن ۲۰ دیپلم متوسطه میگیرد ۷ سال پزشکی میخواند میشود ۲۷ سال لا اقل سه سال هم کسب تخصص میکنند فرض کنید با فاصله شروع بکار کرد (صدرزاده - نظام وظیفه) نظام وظیفه هم اقل یکسال وقتش را میگیرد و این وظیفه مقدس را انجام میدهد نتیجه این میشود که وقتی این آدم چهل ساله شد باز ۱۵ سال سابقه ندارد که بتواند برای عضویت نظام پزشکی تهران فعالیت کند چرا ؟ برای اینکه هنوز ۱۵ سال سابقه خدمت ندارد و در شهرستانها هم همین اشکال پیش میآید اگر قدری بخواهیم بی تعارف صحبت کنیم این لایحه را کسانی نوشته اند که در حدود عضویت خودشان در نظام پزشکی اندیشیده اند و نخواسته اند به جوانانی که به این مملکت وارد میشوند و از کشور های متمدنی دیپلم پزشکی دارند کوچکترین امتیازی قائل بشوند و حاضر نیستند بآنها مزایایی داده شود از این مطلب گذشته سابق بر این کسی که از پزشکان شکایت داشت میرفت دادگستری و طرح دعوا میکرد پزشک شاید اشتباه کند البته پزشک نباید فوق العاده دقیق باشد برای اینکه آن موقع که چاقو روی شکم مریض گذاشت موقعی است که جان مریض به تمام معنی کلمه باو سپرده شده و باید آنچه که وجدان اقتضا میکند نسبت باین مریض عمل کند و من روی این کلمه وجدان طبی باصطلاح کنسیاس مدیکال صحبت دارم این

لا یحه میگوید اگر طبیبی مورد تعقیب باشد ابتدا باید نظر نظام پزشکی را خواست که آیا این طبیب مورد تعقیب باید باشد یا نه خوب. تصدیق بفرمائید که ما شکایتی داشتیم که در دفعه قبل اشاره کردم ملت ایران خواهان این است که وقتی خودش را در اختیار پزشک گذاشت آن پزشک او را مثل برادر و خواهر و مادر خودش بدانند سؤال میکنم از پزشکان محترمی که در مجلس شورای ملی هستند يك همچو اساسی در جامعه ما حاکم هست و برقرار هست یا نیست و بعد از ذکر این نکته آقایان امتیازی که بنظام پزشکی میدهند که صریحاً اظهار نظر کند که فلان طبیب قابل تعقیب هست یا نیست، آیا همان کنسیانس مدیکال در این هیأت بشرحی که تشکیکش را وصف کرده اید هست یا نیست؟ خیلی ممنون میشدم که یکی از آقایان ذهن بنده را در این خصوص روشن میکرد یعنی شما مردم را دیگر از این تاریخ بموجب این قانون منع کرده اید که مستقلابروند در داد گستری و طرح دعوی بر علیه يك پزشک بکنند. هدفشان از این نظام پزشکی چیست؟ آیا صرفاً میخواهید طبیب را حمایت کنید یا مردم را میخواهید حمایت کنید؟ بین این دو کار کدام را میخواهید اختیار کنید و از طرح و تصویب این نظام پزشکی به چه نظامی در اجتماع میرسید؟ خواهش میکنم لطفاً هر کدام از آقایان که در این باب اطلاع زیادی دارند این مطلب را اینجا توضیح بدهند که همه همکاران محترم اگر هم رأی مرحمت میکنند به میل و با اطلاع کافی رأی بدهند. بنده من حیث المجموع هر چه جستجو میکنم که این نظام پزشکی چه وظایف مهمی دارد که میخواهند آن وظایف قائم بقانون باشد در خود این لایحه که چیز مهم قابل ذکری نمی بینم که ما بخواهیم سازمانی بوجود بیاوریم که قائم بقانون باشد و بعد این سازمان وظایف مهم قابل ارزشی را برای جامعه انجام بدهد. رئیس - آقای دکتر شاهکار موافقید؟ (دکتر شاهکار - بلی) بفرمائید.

دکتر شاهکار - بنده در قبال امر آقای مهران اجازه خواستم چون فرمودند يك کسی که سابقه طولانی و اطلاع طولانی از این موضوع داشته باشد بما جواب بدهد بنده افتخار پزشک بودن را افسردم ولی این افتخار را دارم که به تصدیق آقایان اطباء دوازده سالست، آقایان دوازده سالست یعنی شش سال قبل از اینکه بنده بمجلس شورای ملی بیایم در دنبال این مطلب بودم و

از نظر اینکه نظام پزشکی که دوازده سال پیش قرار بود دایر بشود بنده را بعنوان مشاور فنی از نظر سابقه ای که در کادر دولت دارم مرا دعوت کردند، يك جلسه که در منزل آقای ارباب مهدی بود (بکنفر از نمایندگان - ارباب بچه مناسبت؟) سالن ایشانرا باختیار آقایان اطباء گذاشتند. عرض کنم بحضور آقایان که تمام سؤالات آقا واقعاً در نتیجه علاقه به مطلبی بود که سعی شد در این نظام پزشکی جواب این هدفها و آرزوهای آقا داده شود (صحیح است) و در کمیسیون داد گستری آقای عمیدی نوری و سایر رفقای حقوقدان حداکثر کمک را کردند واقعاً تکیه کلام نوری همین مطلب بود که آقا اشاره کردند و الآن روی او برمیگردم که آیا منظور از این نظام پزشکی پائیدن اطباست یا پائیدن مردم است - بنده بشما قول میدهم که پائیدن مردم است بانکه همین ماده ده و یازده که الآن حضور شما عرض میکنم. اما اینکه فرمودید که از این لایحه مطلبی درک نمی کنید این منتهای صداقت و صراحت آقا است (مهران - مثل بنده زیادند) چون این قضیه سابقه طولانی دارد که باید بمرض برسام در تمام ممالک دنیا يك نظام پزشکی بنام اردر مدیکال هست که قدرت این نظام پزشکی آقای مهران خیلی بیشتر از آن چیز است که ما در ماده ۱۰ و ۱۱ برای نظام پزشکی ایران قائل شدیم. امروز آقا اطلاع دارید که اگر يك فردی بخواهد وکیل داد گستری بشود، این شخص صرف نظر از اینکه باید لیسانسیه باشد و صرف نظر از اینکه اعتبار باید شود صرف نظر از این شرایط دیگر يك جامعه منظمی هست که دستگاه تعقیب دارد. دستگاه رسیدگی دارد، باین آدم ورقه و کالت میدهد و همین دستگاه هم اگر آن وکیل تخلف کند ورقه و کالت را از او میکشد و اینها عبارت از همان همکاران خودشان هستند. بنابراین این شائبه ممکنست پیش بیاید که این آقایان وکلای داد گستری که سابقه طولانی دارند همکاران اورسیده جدید و با اطلاع و مطلع را میخواهند و میخواهند خودشان بدانند. خیال میکنم که نظر مبارکشان راجع بکانون وکلای اینطور باشد. بطور قطع نظام پزشکی هم نظرش این نیست. در ماده اول این عبارتی که فرمودید کسی که در اوشتنش مؤثر باشد بیاید عرض کنم این لایحه را ما اوشتیم برای حفظ حیثیت و شئون پزشکان که الآن عرض میکنم که حفظ حیثیتشان میشود و تعیین روابط افراد پزشکان بنا مردم را نیز میکند. يك وقتی من رئیس محاکم جزا بودم

يك کسی را تعقیب کردند، يك پزشکی را تعقیب کردند باینکه این پزشک در نتیجه تلقیح يك منتوری برای تولید آبنه دوفیکساسیون، آبنه مصنوعی تولید قانقار با کرده است و مریض تلف شده است، در نظر يك نفر حقوقدان تمام این حرفها بی معنی بود در صورتیکه بعلت يك مورد بخصوصی من از آن آبنه دوفیکساسیون که قبل از پیدایش این آنتی بیوتیک ها ایجاد میکردند اطلاع داشتم که فرانسویها این کار را می کنند ولی اگول امریکائی این کار را نمی کنند. مریض مرده بود و یکی از آقایان لیسانسیه های حقوق هم برداشته بود این آدم را بعنوان بی مهالائی و بی احتیاطی این پزشک را تعقیب کرده بود. من مراجعه کردم به سه نفر از آقایان اطباء و آن اطباء آمدند گفتند اگر يك شانس روی صد شانس برای نجات این مریض بود همین بود که این آبنه دوفیکساسیون بدهد که میکرب از داخل خون بیاید بیرون و توجه بکنند بآن قسمتی که گوشت هست و باین ترتیب از سپتی سمی جلو گیری بشود. متأسفانه این آبنه دوفیکساسیون دیر شده بود و سپتی سمی کار خودش را بصورت قانقار با کرده. البته این اطلاعات را کئی می تواند بمن بدهد؟ این اطلاعات را بکنفر متخصص فن میتواند بدهد. ما چه گفتیم؟ این خوب یادم است که اخیراً به جناب آقای عمیدی نوری من گفتم که اگر محمد شاهکار بیاید از يك پرفسور جراحی و یا از يك طبیب عالی مقام شکایت بکنند که این طبیب برای مریض من تجویز کنین کرد و حال آنکه کنین در این مرض مهلك است و سبب قتل انسان است، این را يك قاضی که اطلاعات پزشکی ندارد نمیتواند بگوید چه می کنند ما نگفتیم که تعقیبش موکول است به تصویب و تأیید شورای پزشکی، نوشتیم حداقل نظر مشورتی، دقت بفرمائید، نظر مشورتی شورای پزشکی را بخواهند. امروز جنابعالی برای کوچکترین ناراحتی که برایتان پیدا شود مراجعه میفرمائید بآقای دکتر عباس نفیسی و آقای دکتر آهی یا آقای دکتر سید امامی یا سایر آقایان اطباء و وقتی يك مطلب کمپلیکته می پیش می آید خیلی طبیعی است که بسا حیثیت اطباء سرو کار دارد و این واقصاً برای این سرو کار دارد که ممکن است اسباب زحمتش بشود در این مورد باید نظر طبی را خواست، يك قضیه دیگری اتفاق افتاد. يك وقتی يك طبیب بیچاره ای رفته بود بسکی از پیلاقات برای استراحت و شب بکنفر از هموطنهای مامی آید باز مراجعه میکنند که زن من زائیده است و حفت او را

برای اینکه بیرون بیاید بسته بودند بيك آهن پاره که يك دسته هاون بود. بدیهی است در يك همچو موقعی وقتی حفت هم خارج نشد می آید به سراغ طبیب و طبیب را میبرد سر مریض، طبیب می بیند که اگر عمل فوری نشود زن در خطر است و در آن جای دور افتاده در آن موقع، بدون هیچگونه وسائل از سیخ و میخ و اثاثیه آنها میگردد و با الکل انیلیک آنطور که کئی تواند آنها را آنتی سپتیک می کند و بجان زن می رسد، والبته آن زن نجات پیدا نمی کند، ولی بطور قطع آقای مهران اگر این عملیات نمیشد آن زن میمرد ولی آخرین عمل را این طبیب کرد. يك رأیی داد که عالی دیوان کشور فرانسو صادر کرده است مبنی بر این مطلب که مریض وقتی بدرخانه طبیب می رود طبیب را با علمش و دانشش قبول میکنند و طبیب را نمی شود گفت که آقا توفقط درد یا گنوستیک اشتباه کرده ای اما من میتوانم که وقتی طبیب بجای آپاندیسیت اولسر تشخیص دادی و این تشخیص و دیا گنوستیک تو غلط است و سبب خسارت من شد ولی این را يك شورای پزشکی باید بگوید که آقا آپاندیس با قرحه معده چقدر فاصله اش است که طبیب نمی تواند این مقدار اشتباه بکنند یا نکنند، این را دیگر قاضی نمیتواند بگوید بنابراین ایراد اولی که هست اینست که اگر قرار بشود اطباء را با نظر نظام پزشکی تعقیب بکنند پزشکان مانع از تعقیب خواهند بود اینطور نیست بدلیل اینکه فقط از آنها نظر مشورتی میخواهند و هیچگونه ضمانت اجرائی هم ندارد (مهندس هدایت - چرا؟) باین مرحله هنوز ارسیده است. آقای سعید هدایت بیشتر میخواهند من هم نظرم اینست، من هم عقیده ام اینست جنابعالی برای يك خطی کارشناسی می آورید، برای يك بنائی مهندس می آورید خوب البته برای يك امر پاتولوژیک هم باید اشخاصی آورد که از پاتولوژی اطلاع داشته باشند و من که اطلاع ندارم این يك قدری درست نیست که در این امر قضاوت کنم. اما مطلبی که آقای مهران جلب توجه شمارا می کنم واقعاً میدانید که چقدر بشما ارادت دارم آن قضیه سن است وای بحال کسانی که قاضی شان جوان باشد شما خودتان معلم بودید قاضی جوان و معلم جوان خطرناک هستند ما گفتیم ۱۵ سال سابقه داشته باشند باین ۱۵ سال را بنده نوشتیم بیست سال بود بنده آنها پانزده سال کردم، اما چهل سال را من

کم میدانم باید يك طبيبی انواع واقسام مرض ومرض را به بیند . باید بقدری متبحر باشد بقدری سوابق داشته باشد که وقتی دريك موردی قضاوت میکند با تمام سوابق عمل باشد . همین مطلبی که الان برای شما مثال زدم ، این آیه دو فیکسسیون را يك طبيبی که در امریکا تحصیل کرده بود گفت آقا این موضوع فقط نوبی دیکسیونها پیدا میشود و اصلاً پراتیک ندارد ولی طبیب هائی که در اروپا تحصیل کرده بودند من نظر آنها را خواستم گفتند يك پراتیکی است که امروز هست . يك موردی که پیش آمدودر تهران سروصدای فوق العاده ای کرد فقط باید حقیقت از گفتار اطباء و متخصصین بیرون آید که آیا این مطلب کورتناژ بود یا گروسس اولترا بود یعنی آبستنی خارج از رحم بود این را به مستنطق میتواند تشخیص بدهد نه مدعی العموم نه وکیل مدعی خصوصی آنکسی که کتاب مسامائی نوشته و متخصص درین فن است ، آنکسی که واقعا قسم خورده و اطلاع دارد می آید در پیشگاه دادگاه می گوید که آقا من بوجودم اینطور تشخیص میدهم که کل رحم دست خورده یانه وقاضی هم میگوید که من در مقابل تو تسلیم میشوم یکی از بزرگترین اشتباهات قضائی که در این مملکت شد این بود که يك اتفاقی چندماه پیش افتاد و يك عده از بزرگترین اطباء مملکت گفتند این مسؤل نیست و این یکی از بزرگترین خطراتی است که برای این مملکت هست اگر بنا شود نظر متخصص فن را نخواهید و روی او اظهار عقیده کنید و بعد هم آن رأی وسط را بگیری بگویند این هم قابل است و هم قابل نیست ، هم قابل مجازات است و هم قابل مجازات نیست . يك هفت هشت تا نظر بگیرد و بعد رأی بدهند و حال آنکه طبیب صراحتاً گفت که این مسؤل نیست وقتی يك مقام صالح این حرف را زد باید در مقابل مقام صالح تمکین کرد همانطور که حکم قطعی دادگستری را باید تمام افراد در مقابلش تمکین بکنند و هیچ گونه حرفی هم نباید زده شود ، بنابراین این که فرمودید که حرفه پزشکی بصورت تجارتي در آمده است ، برای رفع همین اشکال دوست عزیز ، يك نظام پزشکی ، يك شورای پزشکی هست ، يك مرجع رسمی هست امروز اگر يك نفر آدم عادی بخواهد بدادسرا شکایت از يك پزشک بکند ، خدا میداند که کار بکجایم رسد ، اما اگر بنده در دستم نظریه فنی اطبا باشد که این دیگر قصور نبود و این تقصیر بود جناب آقای دکتر آهی ، یکی از ماماها ، ماما های مرد ، مرد

را هم میشود ماما گفت ؟ (جمعی از نمایندگان - چه مامای دارد ؟ میشود گفت) یکی از ماما های مرد در موقعی که میخواسته است بچه را بیرون بیارود ، بدون هیچگونه آنتی سپتیکی ، بدون هیچگونه احتیاطی همین جور دستش را نوبی رحم زن کرده است ، بدیهی است آن زن مرد ولی خود اطبا و متخصصین نظر دادند که آقا این قصور نیست ، این تقصیر است ، بنابراین آن آقا را تعقیب کردند بعنوان ماده ۱۷۷ و مجازات هم شد اما چرا این مجازات شد ، بعلمت اینکه طبیب گفت در جراحی واجب است ، ضروری است که دستش را کاملاً آنتی سپتیک بکند ، آنهم در يك چنین نقطه حساسی . این مطالبی بود که برای توضیح این جور امور و این نظام پزشکی لازم بود و من واقعا نهایت احترام را برای اطبائی قائلم که در مجلس بودند برای اینکه جدا کتر کوشش را کردند و فشار آوردند برای اینکه این قانون را بگذرانند در صورتیکه این مصوبیت آقایان را محدود میکنند (صدرزاده - آزادی عملشان کم میشود) آزادی عملشان را کم میکند و آن نظر آقا تأمین میشود . اما فرمودید که چهل سال کافی است بقول آقای مهندس سعید هدایت خوب پنجسال دیگر صبر کنید آقا سرش سفید شود پیش کسوت شود با اطلاع شود امروز دکتر امیر حکمت را با فلان دکتري که دیروز از مدرسه بیرون آمده ولو اینکه عالیترین نشان علمی را آقا گرفته باشد امی شود مقایسه کرد برای اینکه بیست سال است پانزده سال است بلکه خیلی بیشتر مملکت را میشناسد ، مردم را می شناسد ، مزاج مردم دستش است این اطرافش سائیده شده ، حب و بغض از بین رفته ، متفکر شده يك هیأت طبی را بخدای متعال من خودم را جوان میدانم بنده نمیخواهم بگویم طرفدار پیران هستم ولی بنده حداقل را چهل سال میدانم که امیدوارم آقای مهران هم موافق باشند ، گفتیم ۱۵ سال سابقه داشته باشد انواع و اقسام مرض و مرض را دیده باشد تا اینکار را بکند بنابراین بنده خیال میکنم این مطلبی که فرمودید این را اشخاصی نوشته اند که خواسته اند خودشان را بیابند اینطور نیست این لایحه را جناب آقای عمیدی نوری و بنده و چند نفر از اطبا که در نهایت بیطرفی و در نهایت شرافت با ما مساعدت میکردند نوشته اند . بنده ماده ۱۰ را مثال میزنم . در ماده ۱۰ نا بحال اطبا عقیده شان این بود که در مورد تعقیب کیفری ، صرفاً نظر شورای پزشکی را باید خواست ولی ما گفتیم خیر آقا

نظر مشورتي باید خواسته شود و موافقت فرمودند و من امیدوارم بکروزی این نظام پزشکی بقدری قوی شود که دادستانش هم از خود اطبا باشد داد گاه تعقیب از خود اطبا باشد بدلیل اینکه شرط اول قضاوت ورود در عمل و دانستن مطلب است . قاضی کور که نمیتواند قضاوت کند ، بنده این را نمیدانستم ، بسیاری از اعضای بدن ما باهم نزدیک است ، طحال و کبد جناب آقای دکتر مثل اینست که با هم دیگر نزدیک است شما دستتان را میگذارید در سمت راست بدن می بینید درد میکند ، طبیب می فهمد که این آپاندیسیت است ، طحال است یا کبد است و این را قاضی ایسانسیه درجه يك و بزرگترین دکتر آن دروای فرانسه نمی فهمد ، فقط باید این را پزشک بفهمد . مثل اینکه تفسیر ماده ۱۷۲ را هم آقای عمیدی نوری پیوسته که ، بهتر میفهمد ، هیچ تردید نیست پس در اموری که صلاحیت فنی دخالت دارد و ما باید تسلیم بشویم و متأسفم که نظر من با نظر دوست عزیزم يك قدری مغایرت دارد ولی برای تأمین نظر آقا من از پیشگاه مقدس مجلس شورای ملی استدعا دارم که هر چه زودتر این لایحه تصویب بشود و این نظام تأسیس بشود تا نظر آقا از جهت وجود يك دستگاه خیلی مطمئنی تأمین شود (صحیح است)

رئیس - در کلیات لایحه پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده است که قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

در کلیات لایحه پیشنهاد کفایت مذاکرات مینمایم .

محمد علی مسعودی

رئیس - آقای مسعودی .

مسعودی - عرض کنم برای اینکه آقایان اگر نظریاتی داشته باشند در مواد میتوانند بدهند و هنوز مواد مطرح نشده است و در ماده اول هم موافق و مخالف میتوانند در کلیات صحبت کنند توضیحی که جناب آقای مهران دادند و بیاناتی که جناب آقای دکتر شاهکار فرمودند

واقعا همه را روشن کردند و حقیقه فوق العاده خوب صحبت کردند ، چند ایرادی هم که آقای مهران گرفتند بنده هم با آنها توجه داشتم و دیدم آقای دکتر شاهکار با بیاناتی که فرمودند آن ایرادات مرتفع شد بنابراین چون کلیات لایحه هم هست و در مواد هم آقایان میتوانند صحبت کنند بنده استدعا دارم که به کفایت مذاکرات رأی بدهند و اگر نظری دارند یا پیشنهادی دارند در مواد بدهند .

رئیس - آقای مهندس هدایت هدایت بخالفید ؟ (مهندس هدایت - بلی) بفرمائید .

مهندس هدایت - در اینکه این قانون قانون بسیار مفیدی است و قدم بسیار بزرگی برداشته شده است هیچ جرفی نیست ولیکن این لایحه يك شوری شده است و اگر در کلیات آن آقایان نظریاتشان را ابراز نکنند میترسم که در شور مواد آنطور که باید نتوانیم نظریات خودمان را بگوئیم و این قانون بآن صورتی که مورد علاقه همه آقایان هست در نیاید .

رئیس - در ماده اول هم در کلیات میشود صحبت کرد .

مهندس هدایت - بنده عرضی ندارم پس اجازه میخواهم در ماده اول صحبت کنم .

رئیس - آقای رامبد با پیشنهاد مخالفید ؟ (رامبد - با پیشنهاد مخالف) مخالف صحبت کرده است بنابراین رأی گرفته میشود به پیشنهاد کفایت مذاکرات در کلیات آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ، ماده اول مطرح است سه نفر آقایان که اجازه خواسته اند اجازه شان محفوظ است .

۱۰ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - جلسه را ختم میکنم جلسه آینده روز سه شنبه خواهد بود . دستور بقیه همین لایحه

(مجلس بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت